

NRC

**NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL**

НОРВЕЗЬКА РАДА У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ

ПОВАГА ПРАВ - ЗАХИСТ ЛЮДЕЙ

ПОСІБНИК

**з основних прав і свобод
внутрішньо переміщених осіб**

ПОСІБНИК

з основних прав і свобод
внутрішньо переміщених осіб

NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL

Пропонований інформаційний матеріал було розроблено
Норвезькою радою у справах біженців
відповідно до чинного законодавства України
та є другим оновленим виданням,
що є актуальним станом на 01.11.2016 року

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНА ОСОБА..... 5

- 1. Визначення внутрішньо переміщеної особи (ВПО) 5
- 2. Взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (ВПО) 7
- 3. Зняття з обліку внутрішньо переміщеної особи (ВПО)..... 13

РОЗДІЛ II. ЦИВІЛЬНА ДОКУМЕНТАЦІЯ 16

- 1. Паспорт громадянина України 16
 - Первинне оформлення паспорта громадянина України 18
 - Обмін паспорта громадянина України 20
 - Оформлення паспорта замість втраченого або викраденого 22
 - Вклеювання фотографій до паспорта громадянина України при досягненні 25- та 45-річного віку..... 24
 - Процедура встановлення особи 25
 - Оформлення і видача тимчасового посвідчення..... 26
 - Оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон 26
 - Відповідальність за порушення міграційного законодавства України на підставі Кодексу України про адміністративні правопорушення 26
- 2. Реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання/перебування 28
 - Реєстрація місця проживання/перебування особи 30
 - Зняття з реєстрації місця проживання особи 33
 - Підтвердження місця проживання внутрішньо переміщеної особи 34
- 3. Реєстрація актів цивільного стану..... 36
 - Державна реєстрація народження дитини 37
 - Державна реєстрація смерті..... 39
 - Поновлення актових записів цивільного стану 43
- 4. Документи про освіту 47
 - Поновлення документів про загальну середню освіту 47
 - Поновлення документів про середню спеціальну, вищу освіту 52

РОЗДІЛ ІІІ. ПРАВО НА ЗАЙНЯТИСТЬЬ..... 55

1.Розірвання трудових відносин з роботодавцями із зони конфлікту	55
2.Набуття статусу безробітного	56
3.Заходи, спрямовані на сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб	58

РОЗДІЛ ІV. СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ТА ВИДИ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ 67

1.Одноразова грошова допомога постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам	67
2.Щомісячна адресна допомога внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг	69
3.Субсидія для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива	73
4.Пенсійні виплати.....	77
5.Види державної соціальної допомоги, що виплачуються органами соціального захисту населення (сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, допомога на дітей одиноким матерям)	79
6.Тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме	83
7.Матеріальне забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.....	86
8.Механізм здійснення контролю за призначенням та проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування	92
Контроль під час призначення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.....	92
Контроль під час проведення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.....	92
9.Здійснення виплат внутрішньо переміщеним особам через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України»	96

РОЗДІЛ V. ПРАВО НА ОСВІТУ 98

1. Реалізація та забезпечення права на освіту 98
2. Загальний порядок вступу до ВНЗ 98
3. Порядок вступу до ВНЗ осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України, на підставі документів про загальну освіту, отриманих у спрощеному порядку (екстернат) 100
 - Порядок отримання документів про загальну середню освіту, необхідних для вступу до ВНЗ 100
 - Порядок вступу до ВНЗ 101

РОЗДІЛ VI. ПРАВО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ 104

1. Екстрена медична допомога 104
2. Платні медичні послуги 106

РОЗДІЛ VII. ВИБОРЧІ ПРАВА 110

1. Участь у виборах Президента України та виборах депутатів до Верховної Ради України 110
2. Участь у місцевих виборах 112

РОЗДІЛ VIII. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ВПО 114

РОЗДІЛ IX. ДЕЯКІ ТИМЧАСОВІ ЗАХОДИ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ (ВИТЯГ З ПЕРЕЛІКУ) 117

РОЗДІЛ X. КУДИ ЗВЕРТАТИСЬ? КОНТАКТИ 119

1. «Гарячі» лінії всеукраїнського рівня 119
2. «Гарячі» лінії у Луганській області 120
3. «Гарячі» лінії у Станично-Луганському районі Луганської області 120
4. «Гарячі» лінії у Донецькій області 121

РОЗДІЛ І. ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНА ОСОБА

1. ВИЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЇ ОСОБИ (ВПО)

Внутрішньо переміщеною особою (надалі – ВПО) є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Негромадянин України може вважатися ВПО за умови наявності наступних обставин:

- перебування на території України на законних підставах;
- наявність права на постійне проживання в Україні;

Право на постійне проживання на території України мають іноземці або особи без громадянства, які отримали посвідку на постійне проживання або посвідчення біженця.

- знаходження не за місцем свого проживання (тобто наявність факту переміщення).

Місцем проживання може вважатися як адреса реєстрації місця проживання особи, так звана, «прописка» (що витікає з положень абз. 2 ч. 7 ст. 4 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20.10.2014 р.), так і адреса фактичного місця проживання (що витікає з положень абз. 3 ч. 7 ст. 4 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20.10.2014 р.);

- наявність певних обставин (декількох або однієї з них), що стали причиною залишення особою свого місця проживання.

Такими обставинами, відповідно до чинного законодавства, можуть бути:

- збройний конфлікт;
- тимчасова окупація;

- повсюдні прояви насильства;
- порушення прав людини;
- надзвичайні ситуації природного чи техногенного характеру.

Перелік таких обставин є вичерпним. При цьому інформація про зазначені обставини має або:

а) міститися в офіційних звітах (повідомленнях) на веб-сайтах однієї із зазначених нижче організацій:

- Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини;
- Організації з безпеки та співробітництва в Європі;
- Міжнародного Комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця;
- Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

б) щодо таких обставин уповноваженими державними органами прийнято відповідні рішення.

- Переміщення особи здійснено у результаті або з метою уникнення негативних наслідків дії зазначених обставин.

Якщо переміщення особою здійснено не в результаті або не з метою уникнення впливу зазначених обставин, то така особа не може вважатися ВПО.

- Населений пункт, з якого було здійснено переміщення, має знаходитися під дією зазначених обставин.

Перелік населених пунктів, що перебувають під дією таких обставин, як збройний конфлікт, повсюдні прояви насильства та порушення прав людини, тобто обставин, ознаки яких мають місце в конфлікті на сході України, відповідно до чинного законодавства визначає Кабінет Міністрів України. Території, що перебувають під дією такої обставини, як тимчасова окупація — межі такої території визначаються Законом.

Для отримання статусу ВПО громадянами України також необхідне дотримання вищевказаних умов за винятком перших двох.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20 жовтня 2014 р.;

2) Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без

громадянства» № 3773-VI від 22 вересня 2011 р.;

3) Закон України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» № 1669-VII від 02 вересня 2014 р.;

4) Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1275-р «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких здійснювалася антитерористична операція, та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України» від 02 грудня 2015 р.;

5) Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1085-р «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» від 07 листопада 2014 р.;

6) Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» № 1207-VII від 15 квітня 2014 р.

2. **ВЗЯТТЯ НА ОБЛІК ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЇ ОСОБИ (ВПО)**

Для постановки на облік ВПО і отримання відповідної довідки людина звертається із заявою до уповноваженого органу за місцем свого знаходження (проживання).

- Повнолітня та неповнолітня особа звертається особисто.
- Повнолітні недієздатні особи, повнолітні особи, дієздатність яких обмежено, звертаються через законного представника.
- Малолітні діти, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування (діти, які переміщуються без супроводу батьків) звертаються також через законного представника.

Законним представником дитини в такому разі відповідно до чинного законодавства можуть бути:

- батьки;
- опікуни;
- піклувальники;
- прийомні батьки;

- батьки-вихователі;
- родичі (бабуся, дідусь, прабабуся, прадід, повнолітні брат чи сестра, тітка, дядько) або вітчим, мачуха;
- адміністрація установи охорони здоров'я, навчального або іншого дитячого закладу, при влаштуванні дітей на повне державне забезпечення до цих установ.

Якщо малолітня дитина прибула без супроводу законного представника або родича (бабусі, дідусі, прабабусі, прадіда, повнолітнього брата або сестри, тітки, дядьки) або вітчима, мачухи, заяву подає від імені дитини представник органу опіки та піклування за місцем знаходження такої дитини.

Звертатись до:

- уповноважених органів, якими є структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Київ держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі – органи соціального захисту населення);
- посадової особи уповноваженого органу, залученої в установленому порядку до участі в роботі регіонального штабу – у разі коли внутрішньо переміщена особа розміщується регіональним штабом з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції;
- працівників житлово-експлуатаційних організацій або уповноважених осіб, визначених виконавчими органами сільських і селищних рад, за погодженням з уповноваженим органом – в місцях проживання внутрішньо переміщених осіб.

Документи:

- Заява про взяття на облік ВПО. Форма заяви затверджується Міністерством соціальної політики України і надається органом соціального захисту населення.

Заява про взяття на облік повинна містити таку інформацію про заявника:

- прізвище, ім'я та по батькові;
- громадянство;
- дата та місце народження;
- стать;

- відомості про малолітніх, неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, які прибули разом з ним (у разі необхідності);
- відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання;
- адреса, за якою з особою може здійснюватися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та контактний номер телефону;
- обставини, що спричинили внутрішнє переміщення;
- повідомлення особи про її непричетність до скоєння злочинів або співучасті у злочинах;
- відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби;
- відомості про наявність інвалідності та потребу в технічних та інших засобах реабілітації;
- відомості про місце навчання/виховання дитини (найменування закладу);
- відомості про працевлаштування, освіту, спеціалізацію за професійною освітою, посаду, професію.

Заявник, підписуючи заяву, має надати згоду на обробку, використання, зберігання його персональних даних та персональних даних неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, які прибули разом з ним, відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

- Документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України. Таким документом може бути:
 - паспорт громадянина України;
 - паспорт громадянина України для виїзду за кордон;
 - дипломатичний паспорт України;
 - службовий паспорт України;
 - посвідчення особи моряка;
 - посвідчення члена екіпажу;
 - посвідчення особи на повернення в Україну;
 - тимчасове посвідчення громадянина України.
- Або документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус. Таким документом може бути:
 - посвідчення водія;
 - посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон;
 - посвідка на постійне проживання;
 - посвідка на тимчасове проживання;
 - картка мігранта;

- посвідчення біженця;
 - проїзний документ біженця.
- У разі відсутності в документі, що посвідчує особу, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, разом із таким документом заявник подає докази, що підтверджують факт проживання на зазначеній території. Такими доказами можуть бути:
- військовий квиток з відомостями про проходження військової служби;
 - трудова книжка із записами про здійснення трудової діяльності;
 - документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно;
 - свідоцтво про базову загальну середню освіту;
 - атестат про повну загальну середню освіту;
 - документи про професійно-технічну освіту (науковий ступінь);
 - медичні документи;
 - фотографії;
 - відеозаписи;
 - будь-які інші докази факту проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення.
- У разі подання заяви законним представником, разом із зазначеними документами заявника представник подає:
- документ, що підтверджує особу (див. зазначений вище перелік документів, що посвідчують особу) законного представника;
 - документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника (Повноваження законного представника фізичної особи можуть підтверджуватися рішенням про призначення особи опікуном, піклувальником чи іншими документами, що безумовно підтверджують зв'язок, у силу якого особа є законним представником особи, котру представляє. Повноваження законного представника органу, підприємства, установи, організації, який діє на підставі повноважень, наданих йому законом, статутом, положенням чи іншим установчим документом, підтверджуються документами, що посвідчують службове становище і повноваження діяти від імені цього суб'єкта), крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі);
 - свідоцтво про народження дитини – у разі необхідності.

Порядок розгляду заяви

Орган соціального захисту населення, до якого надійшла заява про взяття на облік ВПО:

- приймає заяву та перевіряє правильність її оформлення та додані до неї документи;
- перевіряє наявність обставин, згідно з якими людина може бути визнана ВПО (див. зазначений вище перелік обставин);
- приймає рішення щодо взяття на облік ВПО або відмови у взятті людини на такий облік;
- у разі прийняття позитивного рішення, вносить у Єдину інформаційну базу даних про ВПО відомості про особу і надає їй довідку про взяття на облік ВПО;
- у разі прийняття негативного рішення, відмовляє особі у взятті її на облік ВПО і письмово повідомляє про підстави такої відмови.

Строки та процедура

Якщо заявником надано необхідні документи із відміткою про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, то таке звернення розглядається в день подання заяви.

У випадку, коли заявником надано необхідні документи без відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення (надано передбачені законом докази факту проживання на зазначеній території), то таке звернення розглядається протягом п'ятнадцяти робочих днів.

У результаті розгляду такого звернення, заявникові видається:

- довідка про взяття на облік ВПО, форма якої затверджується Кабінетом Міністрів України,
- або рішення про відмову у видачі такої довідки із зазначенням підстави для відмови.

Підставами для відмови у видачі довідки про взяття на облік ВПО є:

- відсутність обставини (обставин), що спричинила внутрішнє переміщення;
- наявність у державних органів відомостей про подання завідомо неправдивих даних для отримання довідки;

- втрата документів, що посвідчують особу заявника, до їх відновлення;
- відсутність відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, та відсутність доказів, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення;
- недоведеність доказами, наданими заявником для підтвердження факту проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, факту проживання заявника на зазначеній території.

Довідку отримує кожна дитина, у тому числі і та, що прибула без супроводу батьків, законного представника, а також дитина, що народилася у внутрішньо переміщеної особи.

Довідка, видана до 20 червня 2016 р., термін дії якої не закінчився, є дійсною і діє безстроково, крім випадків, коли в графі адреса фактичного проживання вказана адреса місцезнаходження органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права, її підрозділи, будь-якого іншого приміщення, за яким внутрішньо переміщена особа фактично не проживає.

У разі отримання рішення про відмову у видачі довідки, особа має право звернутися повторно після виникнення підстав, передбачених статтею 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», або після усунення підстав, з приводу яких їй було відмовлено. Також особа не позбавлена права оскаржити рішення про відмову взяття на облік ВПО і видачу відповідної довідки в судовому порядку.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20 жовтня 2014 р.;
- 2) Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» № 5492-VI від 20 листопада 2012 р.;
- 3) Постанова Кабінету Міністрів України № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» від 01 жовтня 2014 р.;
- 4) Постанова Кабінету Міністрів України № 636 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 26 серпня 2015 р.;

5) Наказ Міністерства соціальної політики України № 738 «Про затвердження форми заяви про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи» від 08 жовтня 2014 р.;

6) Постанова Кабінету Міністрів України № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» від 24 вересня 2008 р.

3. ЗНЯТТЯ З ОБЛІКУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЇ ОСОБИ (ВПО)

Результатом зняття з обліку ВПО є скасування довідки та внесення відомостей про це в Єдину інформаційну базу даних про ВПО.

Підставами для скасування довідки є наступні обставини:

- людина, зареєстрована як ВПО, подала заяву про відмову від довідки;
- людина, зареєстрована як ВПО, скоїла злочин:
 - дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади;
 - посягання на територіальну цілісність і недоторканність України;
 - терористичний акт;
 - втягнення у вчинення терористичного акту;
 - публічні заклики до вчинення терористичного акту;
 - створення терористичної групи чи терористичної організації;
 - сприяння вчиненню терористичного акту;
 - фінансування тероризму;
 - здійснення геноциду, злочину проти людяності або військового злочину;
- людина, зареєстрована як ВПО, повернулася до покинутого місця постійного проживання. У разі неповідомлення ВПО про її повернення до покинутого місця постійного проживання, рішення про скасування дії довідки приймається на підставі інформації про тривалу відсутність (понад 60 днів, або 90 днів у випадку, передбаченому ст. 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20.10.2014 р.) особи за місцем проживання, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що внутрішньо переміщена особа повернулася до покинутого місця постійного проживання;

- людина, зареєстрована як ВПО, виїхала на постійне місце проживання за кордон;
- людина, зареєстрована як ВПО, подала завідомо недостовірні відомості.

При наявності підстав, передбачених статтею 12 Закону, МВС, Національна поліція, ДМС, СБУ, Адміністрація Держприкордонслужби, Мінфін подають уповноваженому органу відповідну інформацію для прийняття рішення про зняття з обліку внутрішньо переміщених осіб.

Рішення про скасування дії довідки відповідно до статті 12 Закону приймається керівником уповноваженого органу за місцем проживання та надається їй протягом трьох днів з дати прийняття такого рішення або надсилається на адресу місця проживання, вказану в довідці.

Уповноважений орган на підставі прийнятого рішення невідкладно вносить до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб запис про скасування дії довідки.

Для подання заяви про відмову від довідки ВПО звертатись до:

- органів соціального захисту населення.

Документи:

- заява про відмову від довідки.

Порядок розгляду заяви

Орган соціального захисту населення, до якого надійшла заява про відмову від довідки:

- приймає заяву та перевіряє правильність її оформлення;
- приймає рішення щодо скасування довідки ВПО і вносить у Єдину інформаційну базу даних про ВПО відповідні відомості.

Строки та процедура

Після отримання органом соціального захисту населення заяви про відмову від довідки або отримання відомостей про наявність підстав скасування дії довідки про взяття на облік ВПО та внесення відомостей про це в Єдину інформаційну базу даних про ВПО, рішення про скасування дії довідки приймає керівник уповноваженого органу за місцем проживання особи. Рішення надається внутрішньо переміщеній особі протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20 жовтня 2014 р.;
- 2) Постанова Кабінету Міністрів України № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» від 01 жовтня 2014 р.

РОЗДІЛ II. ЦИВІЛЬНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

1. ПАСПОРТ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

Паспорт громадянина України (далі – паспорт) є документом, що посвідчує особу власника та підтверджує громадянство України.

Паспорт є дійсним для укладання цивільно-правових угод, здійснення банківських операцій, оформлення доручень іншим особам для представництва перед третьою особою лише на території України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Кожен громадянин України, який досяг **14-річного віку**, зобов'язаний отримати паспорт громадянина України.

З 1 жовтня 2016 року видається паспорт громадянина України у формі картки, що містить безконтактний електронний носій (не містить електронного носія). Паспорт видається у разі першого оформлення, заміни, оформлення замість втраченого або викраденого паспорта. Паспорт оформляється особам, які не досягли 18-річного віку, на 4 роки, а особам, які досягли 18-річного віку, – на кожні 10 років.

Разом з тим, паспорт громадянина України у вигляді паспортної книжечки є дійсним, обов'язковому обміну не підлягає та термін його дії не обмежується. При досягненні громадянином 25- і 45-річного віку в паспорт вклеюються нові фотокартки, що відповідають його віку.

ВАЖЛИВО! Паспорт, строк дії якого закінчився, або у якому не вклеєно відповідних фотокарток при досягненні його власником зазначеного віку, або до якого внесені непередбачені законодавчими актами України записи (інформацію), вважається недійсним.

Звертатись до: центру надання адміністративних послуг (а в разі відсутності – до територіального підрозділу ДМС України). Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 р. № 523-р з 1 жовтня 2014 року окремі послуги міграційної служби надаються через утворені місцевими державними адміністраціями центри надання адміністративних послуг (ЦНАП). До запровадження

в повному обсязі належного технічного забезпечення центрів надання адміністративних послуг такі послуги надаються центрами надання адміністративних послуг або ДМС.

Інформацію про розміщення таких центрів можна отримати у найближчому підрозділі міграційної служби або у місцевій державній адміністрації.

Особи, які зареєстровані та/або проживають на території населених пунктів, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, мають звертатись до:

- до територіального підрозділу ДМС України за місцем фактичного проживання, зазначеним у довідці – внутрішньо переміщені особи, які зареєстровані в населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення (Розпорядження КМУ від 07.11.2014 р. № 1085) та на тимчасово окупованій території – Автономній Республіці Крим та м. Севастополь, перемістилися та отримали довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (далі – довідка ВПО) – (стаття 6 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»);
- до територіального підрозділу ГУДМС України в Донецькій області та відповідно УДМС України в Луганській області за місцем звернення – особи, які проживають та зареєстровані в населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення (Донецька та Луганська області) та не отримали статус внутрішньо переміщеної особи;
- до територіального підрозділу ДМС України за місцем звернення громадянина або його представника – особи, які проживають та зареєстровані на тимчасово окупованій території України (Автономній Республіці Крим та м. Севастополь) та не отримали статус внутрішньо переміщеної особи (стаття 6 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» та «Порядок оформлення документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, громадянам, які проживають на тимчасово окупованій території України», затверджений постановою КМУ від 04.06.2014 р. № 289 (далі – постанова КМУ № 289).

ПЕРВИННЕ ОФОРМЛЕННЯ ПАСПОРТА ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

Підстави:

- Досягнення 14-річного віку;
- Набуття громадянства України або повернення на постійне проживання в Україну громадян України, що постійно проживали за кордоном.

Звертатись до:

центру надання адміністративних послуг (а в разі відсутності – до територіального підрозділу ДМС України) із заявою разом з необхідними документами за зареєстрованим місцем проживання особи.

Порядок звернення для оформлення, видачі та обміну паспорта:

- особа, яка досягла 16-річного віку, подає заяву-анкету особисто;
- у разі оформлення, видачі або обміну паспорта особі, яка не досягла шістнадцятирічного віку, особі, яка визнана судом обмежено дієздатною або недієздатною, – заяву-анкету подає один з батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників (далі – законні представники). Якщо батьки особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку, не перебувають у шлюбі, заяву-анкету подає той з батьків, з ким вона проживає.
- особі, яка перебуває у місцях позбавлення волі або на тривалому стаціонарному лікуванні в закладах МОЗ закритого типу, оформлення, видача та обмін паспорта здійснюються через адміністрацію відповідних установ та закладів.

Необхідні документи:

- заява-анкета;
- свідоцтво про народження, а для осіб, які народилися до 1 березня 2001 р., також копії документів, що підтверджують громадянство та посвідчують особу їх батьків;
- у разі потреби довідка про реєстрацію особи громадянином України або інші документи, визначені статтею 5 Закону України «Про громадянство України»;

- паспорт громадянина України для виїзду за кордон (для осіб, які постійно проживали за кордоном, після повернення їх на постійне проживання в Україну);
- посвідчення про взяття на облік бездомних осіб (для бездомних осіб);
- документ, що підтверджує особу законного представника;
- документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, крім випадків, коли законним представником є один із батьків;
- заява про внесення до безконтактного електронного носія, який імплантовано у паспорт, додаткової змінної інформації (у разі необхідності);
- відповідні документи, що підтверджують внесення встановленої законодавством плати, або оригінал і копію документа про звільнення від такої плати.

У разі оформлення паспорта дитині-сироті, дитині, позбавленій батьківського піклування, яка не досягла 16-річного віку, законний представник подає оригінал або засвідчену в установленому порядку копію одного з таких документів:

- документа, що посвідчує повноваження директора дитячого закладу (контракту тощо);
- договору про влаштування дитини до прийомної сім'ї;
- договору про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу;
- рішення органів опіки та піклування про встановлення опіки (піклування);
- рішення суду про встановлення опіки (піклування);
- договору про патронат.

Термін видачі паспорта: не пізніше ніж через 20 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети або не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети на термінове отримання паспорта.

Строк звернення: протягом місяця після досягнення 14 років за місцем проживання.

Вартість: За оформлення паспорта громадянина України вперше адміністративний збір не справляється.

Підстави для відмови у наданні послуги:

- відсутність громадянства України;
- заяву подано особою, що не досягла 14-річного віку;
- заяву подано представником, повноваження якого не підтверджено;
- особа подала не в повному обсязі документи та інформацію, необхідні для оформлення та видачі паспорта;
- дані, отримані з Реєстру, не підтверджують інформацію, надану особою або її законним представником.

**ОБМІН ПАСПОРТА
ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ****Обмін паспорта здійснюється у разі:**

- зміни інформації, внесеної до паспорта (крім додаткової змінної інформації);
- виявлення помилки в інформації, внесеній до паспорта;
- закінчення строку дії паспорта;
- досягнення 25- чи 45-річного віку особою, яка має паспорт зразка 1993 року;
- непридатності паспорта для подальшого використання.

Звертатись до:

центру надання адміністративних послуг (а в разі відсутності – до територіального підрозділу ДМС України), із заявою разом з необхідними документами до неї за зареєстрованим місцем проживання особи.

Необхідні документи:

- заява-анкета;
- паспорт, що підлягає обміну;
- документи, що підтверджують обставини (події), у зв'язку з якими паспорт підлягає обміну;
- кольорова фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра (у разі обміну паспорта зразка 1993 року у зв'язку з непридатністю паспорта для подальшого використання);
- документ, що підтверджує особу законного представника;
- документ, що підтверджує повноваження особи як законного

представника, крім випадків, коли законним представником є один із батьків;

- заява про відмову від отримання паспорта, що містить безконтактний електронний носій (у разі необхідності);
- заява про внесення до безконтактного електронного носія, який імплантовано у паспорт, додаткової змінної інформації (у разі необхідності);
- відповідні документи, що підтверджують внесення встановленої законодавством плати, або оригінал і копію документа про звільнення від такої плати.

Строк звернення: протягом місяця з дати відбуття обставин (подій).

УВАГА! У разі закінчення строку дії паспорта, особа або її законний представник зобов'язані подати зазначені документи за один місяць до дати закінчення такого строку.

Термін видачі паспорта: не пізніше ніж через 20 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети на отримання або не пізніше ніж через 10 робочих днів від дня оформлення заяви-анкети на термінове отримання

Вартість послуги:

- у строк не пізніше ніж через 20 робочих днів від дня оформлення заяви-анкети – 0,1 мінімальної заробітної плати;
- у строк не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети – 0,2 мінімальної заробітної плати.

Категорії громадян, які звільняються від сплати державного мита:

- громадяни, віднесені до першої та другої категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- громадяни, віднесені до третьої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення – не менше трьох років;
- громадяни, віднесені до четвертої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого

радіоекологічного контролю, за умови, що за станом на 1 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років;

- інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти і прирівняні до них у встановленому порядку особи;
- інваліди I та II груп.

Підстави для відмови:

- документи та інформація, надані не в повному обсязі;
- дані, отримані з Реєстру, не підтверджують інформацію, надану особою або її законним представником.

ОФОРМЛЕННЯ ПАСПОРТА ЗАМІСТЬ ВТРАЧЕНОГО АБО ВИКРАДЕНОГО

Про втрату або викрадення паспорта на території України особа або її законний представник зобов'язані негайно повідомити найближчому територіальному підрозділу ДМС, а в разі викрадення – також органу Національної поліції.

Підстава: втрата або викрадення паспорта.

Звертатись до:

центру надання адміністративних послуг (а в разі відсутності – до територіального підрозділу ДМС України), із заявою разом з необхідними документами за зареєстрованим місцем проживання особи.

Необхідні документи:

- заява встановленого МВС зразка про втрату або викрадення паспорта;
- заява-анкета;
- кольорова фотокартка розміром 3,5 x 4,5 сантиметра (у разі втрати або викрадення паспорта зразка 1993 року);
- витяг з Єдиного реєстра досудових розслідувань (у разі викрадення паспорта);
- заява про відмову від отримання паспорта, що містить безконтактний електронний носій (у разі необхідності);
- заява про внесення до безконтактного електронного носія, який імплантовано у паспорт, додаткової змінної інформації (у разі необхідності);

- відповідні документи, що підтверджують внесення встановленої законодавством плати, або оригінал і копію документа про звільнення від такої плати.

Строк звернення: негайно.

Термін видачі паспорта: 1 місяць із дня подачі заяви, у разі необхідності проведення додаткової перевірки за матеріалами справи про втрату паспорта або несвоечасного надходження відповіді на направлені запити строк розгляду продовжується не більше ніж на 1 місяць.

Вартість: 2 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян

Категорії громадян, які звільняються від сплати державного мита:

- громадяни, віднесені до першої та другої категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- громадяни, віднесені до третьої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення не менше трьох років;
- громадяни, віднесені до четвертої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що за станом на 1 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років;
- інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти і прирівняні до них у встановленому порядку особи;
- інваліди I та II груп.

Підстави для відмови:

- документи та інформація подані не в повному обсязі;
- дані, отримані з Реєстру, не підтверджують інформацію, надану особою або її законним представником.

УВАГА! Оформлення замість втраченого або викраденого, обмін паспорта, який було оформлено із застосуванням засобів Реєстра, та його видача здійснюються територіальним підрозділом ДМС за місцем звернення особи чи її законного представника. До видачі паспорта територіальний підрозділ на підставі заяви видає тимчасове посвідчення, що підтверджує особу громадянина України.

Примітка. Якщо особа або її законний представник, які заявили про втрату або викрадення паспорта, знайшли паспорт, вони зобов'язані протягом доби здати знайдений паспорт для списання та знищення до найближчого територіального підрозділу ДМС.

Особливість при втраті паспорта внутрішньо переміщеною особою:

Громадяни України, які виявили бажання стати на облік внутрішньо переміщених осіб відповідно до статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», але втратили паспорт, подають заяву про втрату паспорта до територіального підрозділу ДМС за місцем фактичного проживання та документуються тимчасовим посвідченням відповідно до розділу VII Порядку оформлення і видачі паспорта громадянина України, затвердженого наказом МВС від 13.04.2012 р. № 320.

УВАГА! Відповідно до пункту 4 Постанови КМУ № 509 Тимчасове посвідчення є підставою для подання заяви та отримання довідки ВПО.

Відповідне рішення щодо документування паспортом або вклеювання фотокартки до паспорта приймається після надання особою даної довідки із зазначенням фактичного місця проживання під час подання документів для оформлення паспорта.

ВКЛЕЮВАННЯ ФОТОГРАФІЙ ДО ПАСПОРТА ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ПРИ ДОСЯГНЕННІ 25- ТА 45-РІЧНОГО ВІКУ

Підстава: досягнення 25- або 45-річного віку.

Звертатись до:

центру надання адміністративних послуг (а в разі відсутності – до територіального підрозділу ДМС України) за місцем проживання. Заява подається заявником особисто разом із необхідними документами.

Необхідні документи:

- паспорт громадянина України;

- дві (або три – у разі одержання втраченого паспорта в іншому територіальному підрозділі) фотокартки розміром 3,5 x 4,5 см із зображенням, яке відповідає досягнутому віку (фотокартки, що подаються для оформлення паспорта, мають бути виконані з одного негатива, із зображенням обличчя виключно анфас, без головного убору, виготовленими на тонкому білому або кольоровому фотопапері без кутика; для громадян, які постійно носять окуляри, обов'язкове фотографування в окулярах).

Строк звернення: не пізніше ніж через місяць після досягнення 25- або 45-річного віку.

Термін розгляду заяви: 5 днів від момента звернення.

Вартість послуги: безкоштовно.

Підстави для відмови у наданні послуги:

- недосягнення особою відповідного віку;
- відсутність фотокарток.

ПРОЦЕДУРА ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ

Якщо в результаті перевірок за заявою про втрату паспорта не буде встановлено особу, що втратила паспорт, проводиться процедура встановлення особи. Це стосується також тих осіб, які вперше отримують паспорт після досягнення 18 років.

Особі пропонується надати наявні документи з фотокартками.

За відсутності документів, за якими може бути встановлено особу, з метою встановлення особи за її письмовою згодою проводиться опитування родичів, сусідів або будь-яких інших осіб (не менше трьох). За результатами їх свідчень складається акт встановлення особи.

Виходячи з обставин документування кожної конкретної особи, під час проведення процедури встановлення особи проводяться всі можливі перевірки за останнім місцем проживання (надсилаються запити до органів внутрішніх справ, МЗС України), а для осіб, які документуються вперше, – також за місцем видачі свідоцтва про народження для перевірки факту отримання повторного свідоцтва.

Висновок за результатами проведення процедури встановлення особи, погоджений з керівником територіального підрозділу, затверджується керівником територіального органу, який відповідно

до службових обов'язків відповідає за видачу паспорта громадянина України.

Встановлення особи проводиться протягом місяця, а в разі необхідності проведення додаткових перевірок цей строк продовжується до 2 місяців.

ОФОРМЛЕННЯ І ВИДАЧА ТИМЧАСОВОГО ПОСВІДЧЕННЯ

Для оформлення тимчасового посвідчення особа подає:

- одну фотокартку розміром 3,5 x 4,5 см;
- документ, що посвідчує особу, яка втратила паспорт.

У разі відсутності будь-якого документа, що посвідчує особу, яка втратила паспорт, у тимчасовому посвідченні вчиняється запис «Оформлено без документа, що посвідчує особу заявника».

Тимчасове посвідчення оформлюється протягом трьох робочих днів з дня надходження заяви про його видачу.

Строк дії тимчасового посвідчення – 1 місяць. У разі незакінчення в місячний строк провадження у справі про втрату паспорта рішенням керівника територіального підрозділу строк його дії продовжується не більше ніж на 1 місяць.

При отриманні паспорта громадянина України особа повинна здати тимчасове посвідчення, а в разі його втрати письмово повідомити про це територіальний підрозділ, яким його було видано.

ОФОРМЛЕННЯ ПАСПОРТА ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ДЛЯ ВІЇЗДУ ЗА КОРДОН

Для оформлення закордонного паспорта громадянам необхідно звернутися до будь-якого найближчого підрозділу ДМС України, який надає такі послуги. Оформлення здійснюється на загальних підставах, незалежно від місця проживання заявника та місцезнаходження центру надання адміністративних послуг або територіального підрозділу ДМС.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ МІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НА ПІДСТАВІ КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Стаття 197. Проживання без паспорта громадянина України або без реєстрації місця проживання

Проживання громадян, зобов'язаних мати паспорт громадянина України, без паспорта громадянина України або за недійсним паспортом громадянина України, а також проживання громадян без реєстрації місця проживання – тягнуть за собою попередження.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 198. Умисне зіпсуття паспорта чи втрата його з необережності

Умисне зіпсуття паспорта чи недбале зберігання паспорта, що спричинило його втрату, тягне за собою попередження або накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 17 до 51 грн.).

ВАЖЛИВО! Не отриманий власником протягом року оформлений паспорт погашається, вважається недійсним та знищується.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»;
- 2) Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей»;
- 3) Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- 4) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 5) Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»;
- 6) Кодекс України «Про адміністративні правопорушення»;
- 7) Постанова Верховної Ради України від 26.06.1992 р. № 2503-XII «Про затвердження положення про паспорт громадянина України та про паспорт громадянина України для виїзду за кордон»;

8) Декрет Кабінету Міністрів України «Про державне мито» від 21.01.93 р. № 7-93;

9) Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України» від 25.04.2015 р. № 302;

10) Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг» від 16.05.2014 р. № 523-р, з 01.10.2014 р.;

11) Розпорядження КМУ «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» від 07.11.2014 р. № 1085;

12) Наказ МВС України від 13.04.2012 р. № 320 «Про затвердження Порядку оформлення і видачі паспорта громадянина України».

2. РЕЄСТРАЦІЯ/ЗНЯТТЯ З РЕЄСТРАЦІЇ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ/ПЕРЕБУВАННЯ

Порядок здійснення реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання/перебування осіб в Україні визначається Законом України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні».

Органом реєстрації є виконавчий орган сільської, селищної або міської ради, сільський голова (у разі якщо відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено), що здійснює реєстрацію, зняття з реєстрації місця проживання особи на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюються повноваження відповідної сільської, селищної або міської ради

- місце проживання – житло, розташоване на території адміністративно-територіальної одиниці, у якому проживає особа, а також спеціалізовані соціальні установи, заклади соціального обслуговування та соціального захисту, військові частини.
- місце перебування – адміністративно-територіальна одиниця, на території якої особа проживає строком менше шести місяців на рік.
- реєстрація – внесення інформації до реєстру територіальної громади, документів, до яких вносяться відомості про місце

проживання/перебування особи, із зазначенням адреси житла/місця перебування із подальшим внесенням відповідної інформації до Єдиного державного демографічного реєстра в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

- зняття з реєстрації – внесення інформації про зняття з реєстрації до реєстра територіальної громади, документів, до яких вносяться відомості про місце проживання/перебування особи, із зазначенням адреси житла/місця перебування із подальшим внесенням відповідної інформації до Єдиного державного демографічного реєстра в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

ВАЖЛИВО! Реєстрація місця проживання чи місця перебування особи або її відсутність не можуть бути умовою реалізації прав і свобод, передбачених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України або підставою для їх обмеження.

Перелік документів, до яких вносяться відомості про місце проживання особи:

- паспорт громадянина України;
- тимчасове посвідчення громадянина України;
- посвідка на постійне проживання;
- посвідка на тимчасове проживання;
- посвідчення біженця;
- посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту;
- посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист;

Перелік документів, до яких вносяться відомості про місце перебування особи

- довідка про звернення за захистом в Україні;
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Відомості про реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання вносяться до паспорта громадянина України:

- у вигляді книжечки (зразка з 1993 року) – шляхом проставлення в ньому штампа реєстрації місця проживання особи;
- у формі картки (зразка з 2015 року) – шляхом внесення інформації

до безконтактного електронного носія, який імплантовано у такий паспорт, у разі наявності робочих станцій та підключення органу реєстрації до Єдиного державного демографічного реєстру. У разі непідключення органу реєстрації до Реєстру, особі видається довідка про реєстрацію або зняття з реєстрації місця проживання, а внесення інформації до безконтактного електронного носія здійснюється територіальним підрозділом ДМС на підставі такої довідки.

РЕЄСТРАЦІЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ/ПЕРЕБУВАННЯ ОСОБИ

Підстава: зміна місця проживання/перебування.

Звертатись до:

виконавчого органу сільської, селищної або міської ради, сільського голови (у разі коли відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено) на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюються повноваження відповідної сільської, селищної або міської ради.

Примітка: реєстрація місця проживання/перебування або зняття з реєстрації місця проживання особи здійснюється в день подання особою або її представником документів. Реєстрація місця проживання за заявою особи може бути здійснена одночасно із зняттям з попереднього місця проживання.

Заява про реєстрацію місця проживання подається до органу реєстрації (у тому числі через центр надання адміністративних послуг) особисто заявником або його законним представником або його представником на підставі довіреності, посвідченої в установленому законом порядку.

Необхідні документи:

- заява про реєстрацію місця проживання;
- документ, до якого вносяться відомості про місце проживання. Якщо дитина не досягла віку отримання паспорта, подається свідоцтво про народження;
- квитанція про сплату адміністративного збору (У разі реєстрації місця проживання одночасно із зняттям з попереднього місця проживання адміністративний збір стягується лише за одну адміністративну послугу та зараховується до місцевого бюджету за

новим місцем проживання). Квитанції про сплату адміністративного збору при реєстрації місця перебування не вимагається;

- документи, що підтверджують:
 - право на проживання в житлі — ордер, свідоцтво про право власності, договір найму (піднайму, оренди), рішення суду, яке набрало законної сили, про надання особі права на вселення до житлового приміщення, визнання за особою права користування житловим приміщенням або права власності на нього, права на реєстрацію місця проживання або інші документи. У разі відсутності зазначених документів реєстрація місця проживання особи здійснюється за згодою власника/співвласників житла, наймача та членів його сім'ї (зазначені документи або згода не вимагаються при реєстрації місця проживання неповнолітніх дітей за адресою реєстрації місця проживання батьків/одного з батьків або законного представника/представників);
 - право на перебування або взяття на облік у спеціалізованій соціальній установі, закладі соціального обслуговування та соціального захисту особи — довідка про прийняття на обслуговування в спеціалізованій соціальній установі, закладі соціального обслуговування та соціального захисту особи, копія посвідчення про взяття на облік бездомної особи, форма якого затверджується Мінсоцполітики (для осіб, які перебувають на обліку у цих установах або закладах);
 - проходження служби у військовій частині, адреса якої зазначається під час реєстрації — довідка про проходження служби у військовій частині, видана командиром військової частини.
- військовий квиток або посвідчення про приписку (для громадян, які підлягають взяттю на військовий облік або перебувають на військовому обліку);
- заяву про зняття з реєстрації місця проживання особи (у разі здійснення реєстрації місця проживання одночасно із зняттям з реєстрації попереднього місця проживання).

У разі подання заяви представником особи, крім зазначених документів, додатково подаються:

- документ, що посвідчує особу представника;
- документ, що підтверджує повноваження особи як представника, крім випадків, коли заява подається законними представниками малолітньої дитини — батьками (усиновлювачами).

Реєстрація місця проживання особи за заявою законного представника здійснюється за згодою інших законних представників.

У разі реєстрації місця проживання батьків за різними адресами місце проживання дитини, яка не досягла 14 років, реєструється разом з одним із батьків за письмовою згодою другого з батьків у присутності особи, яка приймає заяву, або на підставі засвідченої в установленому порядку письмової згоди другого з батьків (крім випадків, коли місце проживання дитини визначено відповідним рішенням суду або рішенням органу опіки та піклування).

Строк реєстрації місця проживання особи: протягом 30 днів після зняття з реєстрації місця проживання та прибуття до нового місця проживання.

Адміністративний збір:

- у разі звернення особи протягом 30 днів з дати зняття з реєстрації попереднього місця проживання – у розмірі 0,0085 розміру мінімальної заробітної плати;
- у разі звернення особи з порушенням 30-ти денного строку – у розмірі 0,0255 розміру мінімальної заробітної плати.

Особа може доручити в установленому законодавством порядку подати заяву про реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання відповідній посадовій особі виконавців послуг з управління (утримання) багатоквартирного будинку (гуртожитку), об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельного кооперативу, управителю багатоквартирного будинку за місцем її проживання.

Особливості реєстрації місця проживання новонародженої дитини:

За бажанням батьків чи одного з них документи для реєстрації місця проживання новонародженої дитини можуть бути подані через органи державної реєстрації актів цивільного стану під час проведення державної реєстрації народження дитини органи соціального захисту населення на підставі даних, що зазначив законний представник, з яким постійно проживає дитина, у заяві про призначення допомоги при народженні дитини.

Особливості подання заяви про реєстрацію місця проживання бездомних та інших осіб, які не мають постійного місця проживання:

Зазначені особи для реєстрації місця проживання можуть звертатися до відповідних спеціалізованих соціальних установ, закладів соціального обслуговування та соціального захисту, де вони проживають.

ЗНЯТТЯ З РЕЄСТРАЦІЇ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ОСОБИ

Зняття з реєстрації здійснюється в день звернення особи. За заявою особи зняття з реєстрації може бути здійснено одночасно з реєстрацією нового місця проживання.

Зняття з реєстрації місця проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб, стосовно яких встановлено опіку чи піклування, здійснюється за погодженням з органами опіки і піклування.

Підстави:

- заява особи або її представника, що подається до органу реєстрації;
- судові рішення, яке набрало законної сили, про позбавлення права власності на житлове приміщення або права користування житловим приміщенням, про виселення, про визнання особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою;
- свідоцтво про смерть;
- паспорт або паспортний документ, що надійшов з органу державної реєстрації актів цивільного стану, або документ про смерть, виданий компетентним органом іноземної держави, легалізований в установленому порядку;
- інші документи, які свідчать про припинення:
 - підстав для перебування на території України іноземців та осіб без громадянства;
 - підстав для проживання або перебування особи у спеціалізованій соціальній установі, закладі соціального обслуговування та соціального захисту;
 - підстав на право користування житловим приміщенням.

Підстави для відмови в реєстрації або зняття з реєстрації місця проживання:

Орган реєстрації відмовляє в реєстрації або знятті з реєстрації місця проживання, якщо:

- особа не подала передбачені цим Законом документи або інформацію;
- у поданих особою документах містяться недостовірні відомості або подані нею документи є недійсними;

- для реєстрації або зняття з реєстрації звернулася особа, яка не досягла 14-річного віку.

Рішення про відмову приймається в день звернення особи. Заява про реєстрацію чи зняття з реєстрації місця проживання повертається особі із зазначенням у ній причин відмови.

Підставою скасування реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання/перебування особи: проведення реєстрації місця проживання/перебування особи або зняття з реєстрації місця проживання з порушенням вимог законодавства.

У разі виявлення такого порушення керівник органу реєстрації проводить перевірку підстав реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання/перебування особи, за її результатами складає висновок та приймає рішення про скасування реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання/перебування особи.

Про прийняте рішення особі надсилається письмове повідомлення, у якому зазначаються підстави для його прийняття. Особу запрошують на прийом до органу реєстрації для внесення відповідних відомостей до документа, до якого вносяться відомості про місце проживання/перебування.

ПІДТВЕРДЖЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЇ ОСОБИ

Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи засвідчує місце проживання внутрішньо переміщеної особи на період наявності підстав, які змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушення прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»;
- 2) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 3) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

- 4) Закон України «Про адміністративні послуги»;
- 5) Закон України «Про житловий фонд соціального призначення»;
- 6) Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»;
- 7) Закон України «Про імміграцію»;
- 8) Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;
- 9) Сімейний кодекс України;
- 10) Цивільний кодекс України;
- 11) Житловий кодекс Української РСР;
- 12) Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- 13) Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- 14) Правила реєстрації місця проживання, затверджені Постановою КМУ від 02.03.2016 р. № 207;
- 15) Порядок передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру, затверджений Постановою КМУ від 02.03.2016 р. № 207;
- 16) Правила створення, адміністрування, ведення реєстра територіальної громади (в частині реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання/перебування фізичних осіб) та механізм передачі органами реєстрації відповідної інформації до Єдиного державного демографічного реєстра, затверджені Постановою КМУ від 02.03.2016 р. № 207.

II 3. РЕЄСТРАЦІЯ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

36

Державній реєстрації підлягають народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу у випадках, встановлених законом, зміна імені, смерть.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад проводять державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, смерті, складають актові записи цивільного стану в електронному вигляді у порядку, що затверджується Міністерством юстиції України, та друкують їх на паперових носіях, які не пізніше 3 числа наступного за звітним місяця передають до відповідного відділу державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС) районного, районного у місті, міського (міст обласного значення), міськрайонного, міжрайонного управління юстиції.

У зв'язку з неможливістю виконувати повноваження відділами державної реєстрації актів цивільного стану Автономної Республіки Крим та міста Севастополя на тимчасово окупованих територіях проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за заявами громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України, здійснюються відділами державної реєстрації актів цивільного стану за межами цієї території.

За заявами громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України, державну реєстрацію актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання здійснюють відділи державної реєстрації актів цивільного стану за місцем звернення заявника.

Якщо оригінал свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану вкрадено, загублено, пошкоджено чи знищено, повторна видача свідоцтва здійснюється відділами державної реєстрації актів цивільного стану на підставі актового запису цивільного стану, складеного як в електронному вигляді, так і на паперовому носії.

Повторна видача свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану у такому випадку здійснюється відділами державної реєстрації актів цивільного стану незалежно від місця державної реєстрації акту цивільного стану та місця проживання заявника.

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ НАРОДЖЕННЯ ДИТИНИ

Державна реєстрація народження дитини провадиться органом державної реєстрації актів цивільного стану з одночасним визначенням її походження та присвоєнням прізвища, імені та по батькові і засвідчується свідоцтвом про народження, зразок якого затверджує Кабінет Міністрів України (стаття 144 Сімейного кодексу України).

Місце державної реєстрації народження

Державна реєстрація народження дитини проводиться за письмовою або усною заявою батьків чи одного з них за місцем її народження або за місцем проживання батьків.

Документи, що подаються при державній реєстрації народження дитини

Одночасно із заявою про державну реєстрацію народження подаються:

- паспорти або паспортні документи, що посвідчують особи батьків (одного з них). Якщо документ, що посвідчує особу одного з батьків, з поважних причин не може бути пред'явлений, то орган державної реєстрації актів цивільного стану не вправі відмовити в державній реєстрації народження дитини. Відомості про другого з батьків у цьому разі зазначаються на підставі свідоцтва про шлюб;
- паспорт або паспортний документ, що посвідчує особу заявника, у разі, якщо державна реєстрація народження провадиться не батьками, а іншою особою;
- документ, який є підставою для внесення відомостей про батька дитини (свідоцтво про шлюб, заява матері, спільна заява матері та батька дитини). За відсутності свідоцтва про шлюб підтвердженням зареєстрованого шлюбу може бути відмітка про його державну реєстрацію в паспортах або паспортних документах матері та батька дитини (пункт 12 глави 1 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Державна реєстрація народження здійснюється на підставі одного з перелічених документів:

- медичне свідоцтво про народження форми № 103/о, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 р.

№ 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за № 1150/13024, що видається закладами охорони здоров'я незалежно від підпорядкування та форми власності, де приймаються пологи. У разі народження дитини поза закладом охорони здоров'я державна реєстрація народження проводиться на підставі медичного свідоцтва про народження або медичної довідки про перебування дитини під наглядом лікувального закладу форми 103-1/о, форма якої затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 р. № 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 25.10.2006 р. за № 1150/13024 (із змінами), та висновку про підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я за формою, встановленою у додатку 3 до Порядку підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2013 р. № 9;

- медичне свідоцтво про народження, медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу. Ці документи подаються для державної реєстрації народження дитини, яка досягла одного року і більше;
- акт, складений відповідними посадовими особами (капітаном судна, командиром, начальником потягу тощо) за участю двох свідків і лікаря або фельдшера (якщо лікар або фельдшер були на транспортному засобі), у випадку народження дитини на морському, річковому, повітряному судні, у потязі або в іншому транспортному засобі. У разі відсутності лікаря або фельдшера державна реєстрація народження провадиться на підставі вказаного акта та медичної довідки про перебування дитини під наглядом лікувального закладу форми № 103-1/о;
- лікарське свідоцтво про перинатальну смерть форми № 106-2/0, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 р. № 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за № 1150/13024, у разі мертвонародження.

Ці документи подаються до органу державної реєстрації актів цивільного стану, де реєструється народження. Якщо вищевказані підстави відсутні, державна реєстрація народження провадиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження цією жінкою (пункт 2 глави 1 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні)¹.

¹ Обов'язковий крок для оформлення свідоцтва про народження дитини, що народилась на непідконтрольній території

Особливості провадження у справах про встановлення факту народження на тимчасово окупованій території України та на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження

Заява про встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України може бути подана:

- батьками;
- родичами;
- їхніми представниками або іншими законними представниками дитини.

Місце звернення

Заява про встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України, може бути подана до будь-якого суду за межами такої території України незалежно від місця проживання заявника.

Термін розгляду справи

Такі справи розглядаються невідкладно з моменту надходження відповідної заяви до суду. У рішенні про встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України, зокрема, мають бути зазначені встановлені судом дані про дату і місце народження особи, про її батьків (ст.257 Цивільного процесуального кодексу України).

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ СМЕРТІ

Державна реєстрація смерті за заявою, поданою у строки, визначені частиною другою статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» та до закінчення одного року з дня настання смерті.

1. Заява про державну реєстрацію смерті подається не пізніше трьох днів з дня настання смерті або виявлення трупа, а в разі якщо неможливо одержати документ закладу охорони здоров'я або судово-медичної установи, — не пізніше п'яти днів, та до закінчення одного року з дня настання смерті.

2. У разі настання смерті в дорозі (у поїзді, на судні, в літаку тощо) державна реєстрація смерті може бути проведена в найближчому органі державної реєстрації актів цивільного стану (частина п'ята статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»).

3. Державна реєстрація смерті за заявою, поданою у строки, визначені частиною другою статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», та до закінчення одного року з дня настання смерті, проводиться за останнім місцем проживання померлого, за місцем настання смерті чи виявлення трупа або за місцем поховання.

4. Державна реєстрація смерті проводиться за місцем проживання заявника у разі:

- якщо заява надійшла після закінчення одного року з дня настання смерті;
- встановлення у судовому порядку факту смерті²;
- звернення для реєстрації смерті особи, оголошеної судом померлою.

Державна реєстрація смерті осіб, що померли в слідчих ізоляторах або установах виконання покарань, у яких ці особи трималися або відбували покарання, провадиться відділами державної реєстрації актів цивільного стану за останнім місцем проживання до взяття під варту або засудження осіб чи за місцезнаходженням установи (пункт 5 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Особи, що мають право подати документи на державну реєстрацію смерті

Державна реєстрація смерті проводиться за заявою родичів померлого, представників органу опіки та піклування, працівників житлово-експлуатаційних організацій, адміністрації закладу охорони здоров'я, де настала смерть, та інших осіб.

Документи, необхідні для державної реєстрації смерті

Особа, яка звернулась щодо державної реєстрації смерті, повинна пред'явити паспорт або паспортний документ. Відсутність зазначеного документа не є підставою для відмови в державній реєстрації смерті (пункт 7 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Державна реєстрація смерті здійснюється на підставі одного з перелічених документів:

- лікарське свідоцтво про смерть форми № 106/о, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 р.

² Обов'язковий крок для оформлення свідоцтва про смерть особи, що померла на непідконтрольній території

- № 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за № 1150/13024;
- фельдшерська довідка про смерть форми № 106-1/о, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 р. № 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за № 1150/13024;
 - лікарське свідоцтво про перинатальну смерть форми № 106-2/о, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 р. № 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за № 1150/13024;
 - рішення суду про оголошення особи померлою;
 - рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час;
 - повідомлення державного архіву або органів Служби безпеки України, у разі державної реєстрації смерті осіб, репресованих за рішенням несудових та судових органів;
 - повідомлення установи виконання покарань або слідчого ізолятора, надіслане разом з лікарським свідоцтвом про смерть (пункт 1 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Якщо померлий мав паспорт або паспортний документ, а також військово-облікові та пільгові документи, то орган державної реєстрації актів цивільного стану, який реєструє смерть, вилучає їх і на першій сторінці цих документів робить відмітку про смерть власника та зазначає номер та дату актового запису про смерть. Непередача зазначених документів померлих не є перешкодою для державної реєстрації смерті (пункт 14 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Документи, що видаються після державної реєстрації смерті

Після державної реєстрації смерті видається свідоцтво про смерть та витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання або довідка для отримання допомоги на поховання, у разі державної реєстрації смерті виконавчим органом сільської, селищної, міської (крім міст обласного значення) ради (пункт 15 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Державна реєстрація смерті іноземців та осіб без громадянства

Державна реєстрація смерті іноземців та осіб без громадянства

провадиться на загальних підставах із дотриманням вимог чинного законодавства України (пункт 14 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Про державну реєстрацію смерті іноземця відділ державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних територіальних управлінь юстиції в областях, містах Київ та Севастополь на підставі повідомлення відділу державної реєстрації актів цивільного стану, яким зареєстровано смерть, невідкладно інформує Міністерство закордонних справ України (пункт 14 глави 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

УВАГА! За державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, смерті державне мито не справляється.

Особливості провадження у справах про встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території України та на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження

Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України може бути подана:

- родичами померлого;
- їхніми представниками.

Місце звернення

Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України може бути подана до суду за межами такої території України.

Термін розгляду справи

Такі справи розглядаються невідкладно з момента надходження відповідної заяви до суду.

ВАЖЛИВО! Ухвалене судом рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України підлягає негайному виконанню. Копія судового рішення видається особам, які брали участь у справі, негайно після проголошення такого рішення або невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи (ст.257-1 Цивільного процесуального кодексу України).

УВАГА! У разі звернення до суду за встановленням факта народження або смерті стягується судовий збір у розмірі 0,2 від мінімальної заробітної плати.

ПОНОВЛЕННЯ АКТОВИХ ЗАПИСІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

Поновлення актового запису цивільного стану проводиться відповідним органом ДРАЦС у разі його відсутності, що підтверджується документально. Повновлення актового запису цивільного стану проводиться за місцем його первинного складення.

На підставі поновленого актового запису цивільного стану повторно видається свідоцтво про державну реєстрацію акта цивільного стану.

У разі якщо поновлено актовий запис щодо особи, яка померла (для вирішення спадкової справи), у свідоцтві про державну реєстрацію акту цивільного стану зазначається дата смерті цієї особи. У таких випадках замість свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану може бути виданий витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

Заява про поновлення втраченого актового запису цивільного стану за встановленою формою подається до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання заявника при пред'явленні паспорта або паспортного документа.

Громадяни України, які проживають на тимчасово окупованій території України, подають заяву про поновлення актового запису цивільного стану до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за межами цієї території на їх вибір.

Громадяни України, які переселилися з тимчасово окупованої території України, подають заяву про поновлення актового запису цивільного стану до відділу державної реєстрації актів цивільного стану на їх вибір (п. 3.1 розділу III Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання).

Іноземці, особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, подають заяву про поновлення втраченого актового запису цивільного стану, складеного органом державної реєстрації актів цивільного стану України, до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання.

УВАГА! Відділ державної реєстрації актів цивільного стану не вправі відмовити громадянину в прийнятті та розгляді заяви про поновлення

актового запису цивільного стану (пункт 3.2 розділу III Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання).

Термін розгляду заяв про поновлення актових записів цивільного стану

Питання поновлення актового запису цивільного стану розглядається у тримісячний строк з дня подання відповідної заяви до відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

За наявності поважних причин цей строк продовжується з письмового дозволу керівників головних управлінь юстиції в областях, місті Київ (за місцем їх подання), але не більше ніж на три місяці.

Особи, які мають право подати заяву на поновлення актових записів цивільного стану:

- особа, щодо якої складено актовий запис;
- один з батьків, опікун, піклувальник дитини;
- опікун недієздатної особи;
- спадкоємець померлого;
- представник органу опіки та піклування під час здійснення повноважень з опіки та піклування стосовно особи, яка має право на подання такої заяви.

Документи, які подаються для поновлення актових записів цивільного стану

Підставою для прийняття заяви про поновлення актового запису цивільного стану є повний витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про відсутність актового запису цивільного стану.

Якщо метричні книги або книги державної реєстрації актів цивільного стану передані на зберігання до державної архівної установи, підставою для прийняття заяви про поновлення актового запису цивільного стану є архівна довідка про його відсутність, видана державним архівом в Автономній Республіці Крим, області, містах Київ або Севастополь (пункт 3.4 розділу III Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання).

Разом із заявою про поновлення втраченого актового запису цивільного стану подаються:

- документи (виписки з них), які підтверджують дані, необхідні для поновлення актового запису цивільного стану;

- свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану (про народження, смерть, шлюб, розірвання шлюбу тощо);
- інші документи, необхідні для розгляду заяви та вирішення питання по суті (пункт 3.8 розділу III Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання).

Поновлення втрачених актових записів про шлюб, зміну прізвища, розірвання шлюбу, смерть проводиться тільки за наявності документів, які підтверджують, що відповідний актовий запис було раніше складено в органах державної реєстрації актів цивільного стану України (свідоцтва про державну реєстрацію акту цивільного стану, його копії, засвідченої нотаріально, відмітки (штампа) про державну реєстрацію акту цивільного стану в паспорті або паспортному документі), або на підставі рішення суду.

Рішення суду про встановлення факта державної реєстрації акту цивільного стану є підставою для поновлення актового запису цивільного стану у відділі державної реєстрації актів цивільного стану за місцем його первинного складання, крім випадку зберігання запису на тимчасово окупованій території України.

ВАЖЛИВО! Рішення суду про встановлення факту народження, смерті в певний час, постановлене судом у разі неможливості їх реєстрації органом державної реєстрації актів цивільного стану, є підставою для державної реєстрації таких фактів.

Порядок поновлення актових записів цивільного стану

Для правильного написання відомостей у поновлених актових записах цивільного стану здійснюється необхідна перевірка, під час якої з'ясовуються число, місяць і рік народження заявника, а також ті відомості про його батьків, які істотно впливають на цивільно-правові відносини.

УВАГА! У разі відмови в поновленні актового запису цивільного стану також вказується роз'яснення про можливість оскарження відмови в судовому порядку.

Якщо актовий запис цивільного стану, який поновлюється, було складено в іншому органі державної реєстрації актів цивільного стану України, висновок відділу державної реєстрації актів цивільного стану про поновлення актового запису цивільного стану разом з матеріалами надсилається до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем його первинного складання.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Цивільний кодекс України;
- 2) Цивільний процесуальний кодекс України;
- 3) Сімейний кодекс України;
- 4) Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»;
- 5) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 6) Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»;
- 7) Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 р. № 7-93 «Про державне мито»;
- 8) Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 р. № 1025 «Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану»;
- 9) Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 р. № 52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24 грудня 2010 р. № 3307/5);
- 10) Правила внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання, затверджені наказом Міністерства юстиції України 12.01.2011 р. № 96/5;
- 11) Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22.01.1993 р. (зі змінами, внесеними Протоколом до неї від 28.03.1997 р.);
- 12) Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 915;
- 13) Порядок здійснення добровільного медичного обстеження наречених, затверджений постановою Кабінету Міністрів України

від 16.11.2002 р. № 1740;

14) Перелік платних послуг, які можуть надаватися відділами державної реєстрації актів цивільного стану, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 р. № 1168;

15) Порядок надання платних послуг відділами державної реєстрації актів цивільного стану, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2010 р. № 3335/5;

16) Інструкція з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 24.07.2008 р. № 1269/5, зареєстрована в Міністерстві юстиції 25.07.2008 р. за № 691/15382;

17) Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 р. № 1064 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян»;

18) Порядок підтвердження факта народження дитини поза закладом охорони здоров'я, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2013 р. № 9.

4. ДОКУМЕНТИ ПРО ОСВІТУ

ПОНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ

Підстава для звернення:

- дублікати виготовляються в разі втрати, неотримання випускником за місцем навчання документа про загальну середню освіту державного зразка, а також у разі його пошкодження, що призвело до порушення цілісності чи до знищення всіх або більшості реквізитів, відсутність яких унеможлиблює встановлення особи випускника;
- виправлені документи виготовляються з урахуванням необхідних змін у разі наявності помилок в інформації, що відтворена в документі про загальну середню освіту державного зразка та при зміні статі випускника.

Звертатись до:

будь-якого загальноосвітнього навчального заклада відповідного ступеня за місцем проживання чи перебування випускника або його законного представника (далі – навчальний заклад).

Вимоги до заяви

У письмовій заяві зазначаються:

- прізвище, ім'я та по батькові;
- місце проживання чи перебування;
- телефон (за наявності) випускника;
- назва документа про загальну середню освіту державного зразка, дублікат якого виготовляється або який підлягає виправленню;
- найменування навчального заклада на тимчасово окупованій території України або навчального заклада населеного пункту Донецької або Луганської області, на території якого органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження (далі – навчальний заклад населеного пункту Донецької або Луганської області), дата його закінчення випускником;
- інші відомості, якщо випускник або його законний представник вважають їх суттєвими для видачі дубліката або виправленого документа.

Документи для виготовлення дубліката:

- підтвердження про оплату послуги з виготовлення дубліката;
- довідка з навчального заклада на тимчасово окупованій території України або з навчального заклада населеного пункту Донецької або Луганської області, у якому навчався випускник, щодо результатів річного оцінювання його навчальних досягнень та результатів державної підсумкової атестації (за наявності) АБО інші письмові дані щодо результатів річного оцінювання навчальних досягнень випускника (витяг з особової справи, таблиць навчальних досягнень, документ про відповідний рівень загальної середньої освіти, у тому числі інших країн, тощо) та результатів його державної підсумкової атестації (за наявності).

ВАЖЛИВО! У разі відсутності довідки або інших письмових даних щодо результатів річного оцінювання навчальних досягнень, навчальний заклад здійснює оцінювання навчальних досягнень такого випускника у наступному порядку:

навчальний заклад здійснює оцінювання навчальних досягнень такого випускника протягом трьох робочих днів з дати подання письмової заяви про отримання документа про освіту і додатка до нього. З цією метою наказом керівника навчального закладу створюється комісія, до складу якої входять: голова комісії (керівник навчального закладу або його заступник), педагогічні працівники, які викладають предмети, з яких здійснюється річне оцінювання навчальних досягнень. Голова комісії визначає графік та форму проведення річного оцінювання знань випускника з відповідних навчальних предметів. Результати річного оцінювання оформлюються протоколом, який підписують усі члени комісії, та використовуються для заповнення додатка до документа про освіту.

Документи для виготовлення виправленого документа:

- підтвердження про оплату послуги з виготовлення виправленого документа;
- документ про загальну середню освіту державного зразка, що підлягає виправленню, та копія першої сторінки паспорта або копія документа органу реєстрації актів громадянського стану про зміну статі.

Розгляд заяви:

- посадова особа навчального закладу повинна встановити особу випускника або особу та повноваження його законного представника згідно з пред'явленим документом, що посвідчує особу;
- навчальним закладом подається до відповідного уповноваженого органу паперове підтвердження виготовлення дублікату або виправленого документа за формою, встановленою згідно з додатком 20 до Порядку замовлення документів про освіту державного зразка, видачі та обліку їх карток, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 грудня 2003 року № 811 (далі Порядок замовлення), замовлення, протягом 5 робочих днів від дня звернення випускника або його законного представника із письмовою заявою про видачу дублікату або виправленого документа та подання ним усіх необхідних документів;
- замовлення на виготовлення дублікату, виправленого документа та паперове підтвердження їх виготовлення оформлюються відповідним уповноваженим органом у порядку, визначеному пунктом 5.6 глави 5 Порядку замовлення, та подаються виконавцю замовлень, визначеному відповідно до Порядку замовлень (далі – Виконавець), протягом 5 робочих днів від дня надходження

паперового підтвердження виготовлення дубліката або виправленого документа від навчального закладу. У замовленні на виготовлення дублікату, виправленого документа зазначаються найменування навчального закладу на тимчасово окупованій території України або найменування навчального закладу населеного пункту Донецької або Луганської області та рік його закінчення випускником;

- найменування та печатка навчального закладу на тимчасово окупованій території України або найменування та печатка навчального закладу населеного пункту Донецької або Луганської області, а також посада, підпис, прізвище та ініціали керівника навчального закладу на тимчасово окупованій території України або посада, підпис, прізвище та ініціали керівника навчального закладу населеного пункту Донецької або Луганської області відтворюються на дублікаті, виправленому документі відповідно до даних, що містяться в Єдиній державній електронній базі з питань освіти. У правому верхньому куті дублікату зазначається слово «Дублікат»;
- при отриманні замовлення на виготовлення дублікату, виправленого документа дані замовлення на виготовлення дублікату та паперового підтвердження виготовлення дублікату звіряються Виконавцем з даними про навчальний заклад на тимчасово окупованій території України або з даними про навчальний заклад населеного пункту Донецької або Луганської області та про випускника, що містяться в Єдиній державній електронній базі з питань освіти;
- втрачений, неотриманий або пошкоджений документ про загальну середню освіту державного зразка втрачає чинність з моменту виготовлення дублікату. Документ про загальну середню освіту державного зразка, що виправляється, втрачає чинність з моменту подання замовлення на його виправлення та підлягає обов'язковому поверненню Виконавцю і знищенню. Інформація про дублікат та виправлений документ вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Отримання дублікату або виправленого документа:

Отримання від уповноваженого органу дублікатів та виправлених документів і бланків додатків до них, облік навчальними закладами та внесення записів до відповідної книги обліку, заповнення додатка до дублікату або виправленого документа, видача випускникам дублікатів та виправлених документів і додатків до них здійснюються у наступному порядку:

- представник навчального закладу на підставі документа, який підтверджує його повноваження, отримує від органу управління освітою документи про освіту і додатки до них;

- навчальний заклад здійснює видачу документів про освіту і додатків до них за письмовою заявою випускника або його законного представника;
- додаток до документа про освіту заповнюється посадовою особою навчального заклада та скріплюється печаткою навчального заклада;
- навчальний заклад веде окрему додаткову книгу (журнал) обліку видачі виданих документів про освіту і додатків до них, яка прошивається, її сторінки нумеруються та скріплюються печаткою навчального заклада;
- книга (журнал) обліку видачі виданих документів про освіту і додатків до них та невидані документи про освіту і додатки до них зберігаються у навчальному закладі згідно із законодавством.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

2) «Порядок замовлення, обліку і видачі дублікатів та виправлених документів про загальну середню освіту державного зразка особам, які здобули загальну середню освіту у навчальних закладах на тимчасово окупованій території України та у навчальних закладах окремих населених пунктів Донецької та Луганської областей», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2014 р. № 917;

3) «Порядок обліку та видачі документів про загальну середню освіту державного зразка особам, які здобули загальну середню освіту у навчальних закладах на тимчасово окупованій території України у 2014 році», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України № 570 від 12.05.2014 р.;

4) «Положення про ІВС «ОСВІТА» та Порядок замовлення документів про освіту державного зразка, видачі та обліку їх карток» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 13.08.2007 р. № 737), затверджені наказом Міністерства освіти і науки України № 811 від 10.12.2003 р.

ПОНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ПРО СЕРЕДНЮ СПЕЦІАЛЬНУ, ВИЩУ ОСВІТУ

Підстава для звернення:

- дублікати карток документів видаються в разі їх утрати, а також пошкодження, які призвели до порушення їх цілісності чи до знищення всіх або більшості реквізитів, відсутність яких унеможлиблює встановлення власника Документа. У разі, якщо первинний Документ містив помилку в прізвищі, імені, по батькові власника, дублікат Картки виконується з урахуванням необхідних змін.

Звертатись до:

- Міністерства освіти Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій;
- акредитованих в установленому законодавством порядку вищих навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування і форми власності (надалі – Замовник).

Вимоги до заяви

У письмовій заяві зазначаються:

- причина втрати або пошкодження Картки Документа;
- прізвище, ім'я та по батькові власника, місце проживання, телефон (за наявності);
- найменування документа, Картку якого втрачено або пошкоджено, назва навчального закладу та дата його закінчення, інші відомості, якщо власник Картки Документа або замовник вважають їх суттєвими для видачі дубліката.

Документи для виготовлення дубліката:

- оголошення у друкованих засобах масової інформації за місцем проживання власника Документа, у якому мають бути зазначені назва Документа, його номер та дата видачі, на чие ім'я виданий, яким навчальним закладом, та про визнання його недійсним;
- підтвердження про оплату послуг з виготовлення дубліката Картки Документа.

Розгляд заяви

- Замовник надає Уповноваженому органу (інформаційно-технічному адміністратору державної інформаційно-виробничої системи в галузі освіти) копію (ксерокопію) оригінала Картки Документа. Як виняток, у разі неможливості надати копію (ксерокопію) Картки Документа, Замовник повинен надати Уповноваженому органу:
 - лист-клопотання з поясненням причин, чому не може бути надана копія Картки первинного Документа;
 - завірену виписку з книги обліку і видачі атестатів та обліку додатків до атестатів про повну загальну середню освіту, срібних і золотих медалей або журналу видачі дипломів з обов'язковим зазначенням професії/кваліфікації (для професійно-технічних навчальних закладів), спеціальності/напрямку та кваліфікації (для вищих навчальних закладів) та ксерокопією титульної сторінки книги (журналу) та сторінки, на якій зроблено відповідний запис, який засвідчує факт отримання особою Картки Документа.
- Замовлення на виготовлення дубліката та паперові підтвердження за встановленими формами створюються за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та подаються Замовником до Виконавця протягом 10 робочих днів з дня звернення власника втраченої чи пошкодженої Картки Документа та подання ним усіх необхідних документів.
- У замовленні на виготовлення дубліката вказується рік закінчення навчального закладу згідно з копією (ксерокопією) Картки, а дата вручення Картки Документа відповідає фактичній даті вручення дубліката. На Картці відтворюється назва, яку мав навчальний заклад на момент закінчення. Печатка, посада керівника навчального закладу, його підпис, прізвище та ініціали на Картці відтворюються чинні на момент вручення Картки дубліката Документа. У правому верхньому куті Картки дубліката Документа зазначається слово «Дублікат».
- При отриманні замовлення на виготовлення дубліката дані замовлення звіряються з даними про особу, що містяться в централізованому банку даних Міністерства освіти і науки України. При виготовленні дубліката втраченої або пошкодженої Картки Документа з моменту виготовлення дубліката попередня Картка Документа втрачає чинність, інформація про це заноситься до централізованого банку даних Міністерства освіти і науки України.
- Відомості про видачу дубліката Картки заносяться до книги обліку виданих Карток Документів навчального закладу із зазначенням

серії і номера документа та слова «Дублікат». У книзі обліку видачі Карток Документів у відповідній графі про видачу первинного документа робиться відмітка про видані дублікати.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) «Порядок замовлення документів про освіту державного зразка, видачі та обліку їх карток», затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 10.12.2003 р. № 811.

1. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН З РОБОТОДАВЦЯМИ ІЗ ЗОНИ КОНФЛІКТУ

Внутрішньо переміщена особа, яка не звільнилася з роботи (не припинила інший вид зайнятості), у разі неможливості продовження роботи (іншого виду зайнятості) за попереднім місцем проживання для набуття статусу безробітного та отримання допомоги по безробіттю та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття може припинити трудові відносини, надавши нотаріально посвідчену письмову заяву про припинення працівником трудових відносин з підтвердженням того, що ця заява таким громадянином надіслана роботодавцю рекомендованим листом (з описом вкладеної до нього такої заяви). У разі припинення приймання поштових відправлень на/з території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення у зв'язку з обставинами, визначеними у статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» така заява подається до відповідного районного, міськрайонного, міського, районного у місті центру зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи.

Звертатись до:

районного, міськрайонного, міського, районного у місті центру зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи.

Документи:

- документ, що посвідчує особу;
- довідка ВПО;
- опис вкладення до рекомендованого листа, яким роботодавцю відправлено нотаріально посвідчену письмову заяву про припинення трудових відносин АБО нотаріально посвідчена письмова заява про припинення працівником трудових відносин, якщо поштові відправлення до місцезнаходження роботодавця не здійснюються.

Корисно: Поточне місцезнаходження роботодавця можна визначити на сайті <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

2. НАБУТТЯ СТАТУСУ БЕЗРОБІТНОГО

Звертатись до:

районного, міськрайонного, міського, районного у місті центру зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи.

Документи:

- паспорт громадянина України або тимчасового посвідчення громадянина України;
- облікова картка платника податків;
- довідка ВПО;
- трудова книжка (цивільно-правовий договір чи документ, який підтверджує період зайнятості);
- у разі потреби: військовий квиток, диплом (інший документ про освіту), копія довідки до акта огляду медико-соціальною експертною комісією;
- якщо відсутні документи, що підтверджують факт звільнення:
 - заява про припинення трудових відносин, справжність підпису на якій нотаріально засвідчена, або документ, що підтверджує факт припинення зайнятості (цивільно-правовий договір, витяг з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб-підприємців), або відповідне рішення суду – у разі припинення трудових відносин (припинення зайнятості) у судовому порядку;
 - розрахунковий документ (квитанція), що підтверджує надсилання зазначеної заяви роботодавцю рекомендованим листом з описом вкладення.

Крім документів, зазначених вище, окремими категоріями громадян для реєстрації подаються:

- випускниками вищих навчальних закладів та професійно-технічних навчальних закладів, які навчалися за державним замовленням і

звернулися до центру зайнятості протягом одного року з дня закінчення навчання, – направлення на роботу або довідка про надання можливості самостійного працевлаштування чи довідка про самостійне працевлаштування, а ті, що навчалися на контрактній основі і звернулися до територіального органу протягом одного року з дня закінчення навчання, – довідка навчального закладу про підтвердження форми навчання. Випускники вищих та професійно-технічних навчальних закладів, які навчалися за державним замовленням та є внутрішньо переміщеними особами і звернулися до центру зайнятості протягом одного року з дня закінчення навчання, зазначену довідку не подають;

- військовослужбовцями (крім військовослужбовців строкової служби) Збройних Сил, Національної гвардії, Служби зовнішньої розвідки, інших військових формувань, утворених відповідно до законів, Держприкордонслужби, СБУ, Держспецтрансслужби, поліцейськими, особами рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, органів внутрішніх справ, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, а також особовим складом воєнізованих аварійно-рятувальних служб, утворених відповідно до законодавства на постійній основі (далі – військовослужбовці), які звільнені із служби за станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію, – військовий квиток, у якому зазначена дата взяття їх на облік у військовому комісаріаті відповідно до законодавства.

УВАГА! Узята на облік внутрішньо переміщена особа, яка не має документів, необхідних для надання статусу безробітного, отримує статус безробітного без вимог, що застосовуються за звичайної процедури. До отримання документів та відомостей про періоди трудової діяльності, заробітну плату (дохід), страховий стаж допомога з безробіття таким особам призначається у мінімальному розмірі, встановленому законодавством на випадок безробіття.

Результат розгляду заяви:

Рішення про надання статусу безробітного чи відмову у наданні такого статусу приймається центром зайнятості не більше семи календарних днів з дня подання особою заяви про надання статусу безробітного.

З наказом про надання (відмову в наданні) статусу безробітного, визначення розміру і строку виплати матеріального забезпечення на випадок безробіття, відкладення, скорочення тривалості та припинення виплати такого забезпечення особа ознайомлюється під час

відвідування центру зайнятості, про що ставить підпис у відповідному додатку до персональної картки.

У разі прийняття центром зайнятості рішення про відмову у наданні статусу безробітного особа може повторно подати заяву про надання зазначеного статусу не раніше ніж через сім календарних днів з дня прийняття такого рішення.

Рішення центру зайнятості про відмову у наданні статусу безробітного може бути оскаржене в установленому законодавством порядку.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу» № 198 від 20.03.2013 року.

3. ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА СПРИЯННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Урядом України встановлені додаткові гарантії з працевлаштування з метою сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб (надалі – ВПО). Так, згідно із статтею 26 КЗпП при прийнятті ВПО на роботу випробування не встановлюється.

Кабінет Міністрів України визначає заходи, спрямовані на сприяння зайнятості ВПО та механізм застосування одного або декількох із таких заходів у сукупності. Порядок здійснення таких заходів закріплений Постановою Кабінету Міністрів України № 696 від 08.09.2015 р.

До таких заходів сприяння зайнятості належать:

- компенсація витрат роботодавця на оплату праці за працевлаштування на умовах строкових трудових договорів зареєстрованих безробітних з числа ВПО;
- компенсація витрат роботодавця, який працевлаштовує зареєстрованих безробітних з числа ВПО, на перепідготовку та підвищення кваліфікації (далі – навчання) таких осіб;
- компенсація зареєстрованому безробітному з числа ВПО фактичних транспортних витрат на переїзд до іншої адміністративно-територіальної одиниці місця працевлаштування;

- компенсація зареєстрованому безробітному з числа ВПО витрат для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду відповідно до законодавства, якщо це необхідно для працевлаштування.

Фінансування зазначених заходів здійснюється в межах строку дії довідки про взяття на облік ВПО.

КОМПЕНСАЦІЯ ВИТРАТ РОБОТОДАВЦЯ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ЗА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ НА УМОВАХ СТРОКОВИХ ТРУДОВИХ ДОГОВОРІВ, ЗАРЕЄСТРОВАНИХ БЕЗРОБІТНИХ З ЧИСЛА ВПО

Компенсація витрат роботодавцю на оплату праці тривалістю не більше шести календарних місяців надається за умови працевлаштування зареєстрованих безробітних з числа ВПО за направленням базового центру зайнятості на умовах строкових трудових договорів і збереження гарантій зайнятості таких осіб протягом періоду, що перевищує тривалість виплати у 2 рази.

Тривалість компенсації витрат роботодавця, який працевлаштовує зареєстрованих безробітних з числа ВПО понад шість місяців, але не більше дванадцяти календарних місяців, визначається рішенням регіональних координаційних комітетів сприяння зайнятості за погодженням з регіональними центрами зайнятості.

Компенсація витрат роботодавця на оплату праці виплачується щомісяця в розмірі фактичних витрат на оплату праці осіб, прийнятих за направленням базових центрів зайнятості, але не вище середнього розміру заробітної плати штатного працівника, що склався у відповідному регіоні за минулий місяць, або обчисленої з неї відповідної суми в разі, коли особа працювала неповний місяць.

Якщо компенсація надається за неповний місяць і фактичні витрати на оплату праці перевищують середній розмір заробітної плати штатного працівника, що склався у відповідному регіоні за місяць, за який компенсуються витрати на оплату праці, розмір компенсації за цей період обчислюється шляхом ділення середньої заробітної плати, що склалася у відповідному регіоні, на кількість робочих днів місяця (або кількість годин у разі погодинного обліку робочого часу), встановлених законодавством, та множення на кількість робочих днів (або кількість годин), за які надається компенсація.

Звертатись до:

базового центру зайнятості, за направленням якого була працевлаштована ВПО.

Документи:

- заява про компенсацію витрат на оплату праці довільної форми;
- копія трудового договору між роботодавцем і працівником, завірена в установленому порядку;
- або копія розпорядчого акта про прийняття на роботу, завірена в установленому порядку;
- відомість за формою, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України № 696 від 08.09.2015 р. (додаток № 1 до Постанови).

Порядок звернення

Роботодавець протягом двох місяців з дня працевлаштування ВПО подає заяву про компенсацію витрат на оплату праці ВПО разом із копіями вищезазначених документів.

Для отримання компенсації роботодавець не пізніше ніж через п'ять робочих днів після виплати працівникові заробітної плати, на підставі якої визначається розмір компенсації витрат роботодавця на оплату праці, подає відомість за формою, згідно додатку № 1 до Постанови.

Строки та процедура

Рішення про компенсацію витрат роботодавця на оплату праці або відмову в компенсації приймається базовим центром зайнятості протягом десяти робочих днів з дати отримання всіх даних на підставі:

- документів, зазначених вище;
- персональних даних про особу, якими володіє базовий центр зайнятості;
- даних ДФС та її територіальних органів щодо відсутності у роботодавця заборгованості із сплати єдиного внеска. У разі наявності у роботодавця заборгованості по сплаті єдиного внеска на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, компенсація витрат на оплату праці ВПО не здійснюється;
- даних органів Пенсійного фонду України про дату працевлаштування особи та відсутність у роботодавця заборгованості із сплати внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. У разі наявності у роботодавця заборгованості по сплаті страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, компенсація витрат на оплату праці ВПО не здійснюється;
- даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-

підприємців щодо відсутності порушеної справи про банкрутство або визнання роботодавця банкрутом. У разі, якщо роботодавець визнаний в установленому порядку банкрутом або стосовно нього порушено справу про банкрутство, компенсація витрат на оплату праці ВПО не здійснюється.

У разі прийняття рішення про компенсацію витрат роботодавця на оплату праці ВПО протягом семи робочих днів між базовим центром зайнятості та роботодавцем укладається договір, примірна форма якого затверджується Мінсоцполітики.

Щомісяця до останнього числа місяця, що настає за місяцем подання звітності, на підставі відомості за формою, згідно з додатком № 1 Постанови, базовий центр зайнятості подає територіальним органам Казначейства платіжні документи для перерахування коштів на розрахунковий рахунок роботодавця.

У разі відмови в компенсації витрат роботодавця на оплату праці ВПО, базовий центр зайнятості зобов'язаний письмово поінформувати роботодавця протягом п'яти робочих днів з дати прийняття такого рішення.

КОМПЕНСАЦІЯ ВИТРАТ РОБОТОДАВЦЯ, ЯКИЙ ПРАЦЕВЛАШТОВУЄ ЗАРЕЄСТРОВАНІХ БЕЗРОБІТНИХ З ЧИСЛА ВПО, НА НАВЧАННЯ ТАКИХ ОСІБ

Витрати роботодавця, який працевлаштовує за направленням базового центру зайнятості зареєстрованого безробітного з числа ВПО строком не менш як на дванадцять календарних місяців, на навчання компенсуються за рахунок бюджетного фонду.

Сума компенсації встановлюється в межах вартості навчання, але не може перевищувати десятикратний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на дату здійснення роботодавцем такої оплати.

Звертатись до:

до базового центру зайнятості, що направив на працевлаштування зазначену особу.

Документи:

- заява про компенсацію витрат за навчання взятої на роботу особи з числа ВПО довільної форми;

- копія трудового договору між роботодавцем і працівником, завірена в установленому порядку;
- або копія розпорядчого акта про прийняття на роботу, завірена в установленому порядку;
- копія договору роботодавця з професійно-технічним або вищим навчальним закладом, підприємством, установою чи організацією, які мають ліцензію на провадження діяльності з надання освітніх послуг, на навчання працівника;
- копії платіжних документів, які підтверджують сплату роботодавцем вартості навчання працівника;
- копія документа працівника про освіту державного зразка, що підтверджує факт навчання;
- відомості про розрахунковий рахунок роботодавця для перерахування коштів з відшкодування витрат за навчання із зазначенням прізвища, імені та по батькові працівника;
- у разі навчання працівника безпосередньо роботодавцем, який має ліцензію на провадження діяльності з надання освітніх послуг, він подає завірені належним чином копії наказів про зарахування особи на навчання та відрахування у зв'язку із закінченням навчання;
- оригінали документів, що підтверджують оплату вартості навчання;
- копії документа державного зразка про освіту працівника, що підтверджує факт навчання;
- відомості про розрахунковий рахунок роботодавця для перерахування коштів з відшкодування витрат за навчання.

Порядок звернення

Роботодавець протягом п'яти робочих днів після закінчення навчання працівника (але не пізніше ніж через дванадцять місяців з дня його працевлаштування) подає заяву про компенсацію витрат за навчання взятої на роботу особи з числа ВПО з доданими до неї документами.

Строки та процедура

Рішення про компенсацію витрат роботодавцю на навчання приймається базовим центром зайнятості протягом десяти робочих днів з дати отримання всіх даних на підставі:

- документів, зазначених вище;
- персональних даних про особу, яка проходила навчання, якими володіє базовий центр зайнятості;

- даних ДФС та її територіальних органів щодо відсутності у роботодавця заборгованості із сплати єдиного внеска. У разі наявності у роботодавця заборгованості зі сплати єдиного внеска на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, компенсація витрат на оплату праці ВПО не здійснюється;
- даних органів Пенсійного фонду України про дату працевлаштування особи та відсутність у роботодавця заборгованості із сплати внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. У разі наявності у роботодавця заборгованості зі сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, компенсація витрат на оплату праці ВПО не здійснюється;
- даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців щодо відсутності порушеної справи про банкрутство або визнання роботодавця банкрутом. У разі, якщо роботодавець визнаний в установленому порядку банкрутом або стосовно нього порушено справу про банкрутство, компенсація витрат на оплату праці ВПО не здійснюється.

Про прийняте рішення базовий центр зайнятості письмово інформує роботодавця протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

Базовий центр зайнятості протягом п'ятнадцяти робочих днів з дати прийняття рішення про компенсацію витрат на навчання подає територіальним органам Казначейства платіжні документи для перерахування коштів на розрахунковий рахунок роботодавця.

Базовий центр зайнятості протягом тридцяти календарних днів після отримання роботодавцем коштів звіряє взаєморозрахунки з ним.

КОМПЕНСАЦІЯ ЗАРЕЄСТРОВАНОМУ БЕЗРОБІТНОМУ З ЧИСЛА ВПО ФАКТИЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ВИТРАТ НА ПЕРЕЇЗД ДО ІНШОЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ МІСЦЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

У разі працевлаштування зареєстрованого безробітного з числа ВПО до роботодавця, розташованого не за місцем реєстрації безробітного в базовому центрі зайнятості та не за місцем реєстрації його проживання чи перебування, такій особі за рахунок коштів Фонду одноразово компенсуються фактичні транспортні витрати на переїзд до іншої адміністративно-територіальної одиниці місця працевлаштування.

Направлення на працевлаштування до іншої адміністративно-територіальної одиниці надається зареєстрованому безробітному за

його згодою за відсутності підходящої роботи та доступних для нього видів навчання в адміністративно-територіальній одиниці, де така особа зареєстрована як безробітна.

Компенсація транспортних витрат виплачується після працевлаштування особи за направленням базового центру зайнятості одноразово у розмірі вартості проїзду залізничним (крім вагонів купе та м'яких з двомісним купе), морським, річковим та автомобільним транспортом (крім таксі), включаючи особисте страхування від нещасних випадків на транспорті, оплату послуг з попереднього продажу проїзних квитків і витрат на користування в поїздах білизнаю та перевезення багажу.

Звертатись до:

найбільш зручного для відвідування базового центру зайнятості.

Документи:

- заява на компенсацію транспортних витрат на переїзд;
- завірена в установленому порядку копія трудового договору;
- або витяг з розпорядчого акта про прийняття на роботу;
- оригінали проїзних документів.

Порядок звернення

Працевлаштована особа протягом десяти робочих днів після укладення трудового договору з роботодавцем звертається із заявою на ім'я керівника базового центру зайнятості, де вона була зареєстрована.

Строки та процедура

Базовий центр зайнятості, до якого звернулася працевлаштована особа для отримання компенсації транспортних витрат, протягом трьох робочих днів забезпечує відправлення отриманих документів на адресу базового центру зайнятості, де працевлаштована особа була зареєстрована як безробітна, для прийняття рішення про виплату компенсації.

Рішення про компенсацію транспортних витрат приймається базовим центром зайнятості, де працевлаштована особа була зареєстрована як безробітна, у строк, що не перевищує п'яти робочих

днів з дати отримання документів, що підтверджують фактичні витрати на переїзд.

Базовий центр зайнятості протягом п'ятнадцяти робочих днів після прийняття рішення про компенсацію транспортних витрат подає територіальним органам Казначейства платіжні документи для перерахування коштів на особовий рахунок особи, відкритий в установі банку.

КОМПЕНСАЦІЯ ЗАРЕЄСТРОВАНОМУ БЕЗРОБІТНОМУ З ЧИСЛА ВПО ВИТРАТ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПОПЕРЕДЬОГО МЕДИЧНОГО ТА НАРКОЛОГІЧНОГО ОГЛЯДУ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЩО ЦЕ НЕОБХІДНО ДЛЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Якщо умови праці або виконання окремих видів робіт передбачають обов'язкове проходження працівником медичного чи наркологічного огляду, зареєстрований безробітний з числа ВПО направляється базовим центром зайнятості до закладу охорони здоров'я державної або комунальної власності для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду з подальшою компенсацією витрат, пов'язаних з проведенням необхідних обстежень і досліджень.

Звертатись до:

базового центру зайнятості, у якому особа була зареєстрована як безробітна.

Документи:

- заява на компенсацію витрат, пов'язаних з проведенням необхідних обстежень і досліджень;
- завірена в установленому порядку копія довідки (медичного висновку, сертифіката);
- оригінали документів, що підтверджують оплату послуг, пов'язаних з проходженням медичного та наркологічного огляду.

Порядок звернення:

Працевлаштована особа протягом десяти робочих днів після укладення трудового договору з роботодавцем звертається з відповідною заявою.

Строки та процедура:

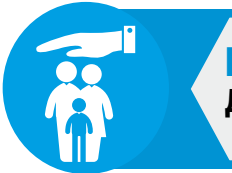
Для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду зареєстрованому безробітному з числа ВПО базовим центром зайнятості видається направлення.

Рішення про компенсацію витрат для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду приймається на підставі поданих документів протягом десяти робочих днів після укладення трудового договору з роботодавцем.

Базовий центр зайнятості протягом п'ятнадцяти робочих днів після прийняття рішення про компенсацію витрат для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду подає територіальним органам Казначейства платіжні документи для перерахування коштів на особовий рахунок особи, відкритий в установі банку.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Кодекс законів про працю;
- 2) Постанова Кабінету Міністрів України № 696 «Про затвердження Порядку здійснення заходів сприяння зайнятості, повернення коштів, спрямованих на фінансування таких заходів, у разі порушення гарантій зайнятості для внутрішньо переміщених осіб» від 08 вересня 2015 р.

РОЗДІЛ IV. СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ТА ВИДИ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

1. ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ ОСОБАМ ТА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ

Це кошти, що надійшли в національній та іноземній валюті до Мінсоцполітики від фізичних та юридичних осіб, резидентів і нерезидентів як благодійна пожертва, гуманітарна допомога, гранти та дарунки (далі – кошти) для надання одноразової грошової допомоги (далі – грошова допомога) постраждалим і внутрішньо переміщеним особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, що спричинені соціальним становищем, внаслідок яких особа частково або повністю не має здатності (не набула здатності або втратила її) чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя і брати участь у суспільному житті (далі – постраждала чи внутрішньо переміщена особа).

Звертатись до:

структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районної, районної в м. Київ держадміністрації, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого органу міської, районної у місті (у разі створення) ради (далі – органи соціального захисту населення).

Документи:

- заява із зазначенням причин необхідності надання грошової допомоги та реквізити рахунка, відкритого у банківській установі;
- копія документа, що посвідчує особу;
- копія довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків;
- копії документів, що підтверджують родинні стосунки (свідоцтво про одруження, свідоцтво про народження дітей);
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (для зазначеної категорії осіб);
- медична довідка про стан здоров'я особи або висновок медико-соціальної експертизи про встановлення інвалідності (у разі необхідності).

Порядок розгляду заяви

Орган соціального захисту населення, до якого надійшла заява про надання грошової допомоги:

- приймає заяву та перевіряє правильність її оформлення та додані до неї документи;
- проводить перевірку щодо отримання особою грошової допомоги раніше. (Така допомога надається лише один раз);
- передає пакет документів на розгляд місцевої комісії.

Місцева комісія за результатами розгляду поданих документів щодо кожної особи, яка подала заяву про отримання грошової допомоги, **приймає рішення:**

- про доцільність надання грошової допомоги та її розмір;
- про обґрунтовану відмову у наданні грошової допомоги;
- складає реєстр отримувачів та передає його органу соціального захисту населення.

Строки та процедура подальшого розгляду заяви

Регіональні органи соціального захисту населення протягом п'яти робочих днів з дня надходження реєстрів від органів соціального захисту населення формують подання про виділення коштів для надання грошової допомоги отримувачам, яке разом з реєстрами подається до Мінсоцполітики. Мінсоцполітики затверджує суми грошової допомоги та перераховує їх на рахунки регіональних органів соціального захисту населення, які в свою чергу перераховують кошти на рахунки органів соціального захисту населення протягом трьох робочих днів з дня надходження коштів від Мінсоцполітики. Далі вже органи соціального захисту населення перераховують грошову допомогу на особові рахунки отримувачів, відкриті у банківських установах, протягом трьох робочих днів з дня надходження коштів від регіональних органів соціального захисту населення.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 535 «Про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам».

2. ЩОМІСЯЧНА АДРЕСНА ДОПОМОГА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ДЛЯ ПОКРИТТЯ ВИТРАТ НА ПРОЖИВАННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ НА ОПЛАТУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Грошова допомога надається внутрішньо переміщеним особам, які стоять на обліку в структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Київ держадміністрацій, виконавчих органах з питань соціального захисту населення міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі — уповноважені органи), з дня звернення за її призначенням і виплачується по місяць зняття з такого обліку включно, але не більше ніж шість місяців.

Куди звертатись та з якими документами:

До уповноваженого органу (органа соціального захисту населення) подаються:	До уповноваженого банку (публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України»*) подаються:
<ul style="list-style-type: none"> ■ заява про надання грошової допомоги (для призначення грошової допомоги вперше); ■ реквізити поточного рахунку відкритого в уповноваженому банку; ■ заява, в якій повідомляється про відсутність змін, що впливають на призначення грошової допомоги (для призначення грошової допомоги на наступний шестимісячний строк); ■ довідки всіх членів сім'ї про взяття на облік осіб, які переміщуються, строк дії яких продовжено на наступний період. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ заява про відкриття в установленому порядку поточного рахунка за умови пред'явлення паспорта громадянина України або іншого документа, що посвідчує особу; ■ заява про надання грошової допомоги (для призначення грошової допомоги вперше, якщо її виплата раніше не здійснювалася через установи уповноваженого банку); ■ заява, в якій повідомляється про відсутність змін, що впливають на призначення грошової допомоги (для призначення грошової допомоги на наступний шестимісячний строк, якщо її виплата раніше не проводилася через установи уповноваженого банку); ■ письмова згода довільної форми про виплату грошової допомоги уповноваженому представнику сім'ї від інших членів сім'ї (у разі необхідності); ■ довідки всіх членів сім'ї про взяття на облік осіб, які переміщуються, строк дії яких продовжено на наступний період.

* З метою визначення дати, часу та адреси подання заяви уповноважений представник сім'ї звертається у контакт-центр уповноваженого банку за номером: 0800 210 800.

У заяві зазначаються такі відомості про всіх членів сім'ї, які претендують на отримання грошової допомоги:

- прізвище, ім'я та по батькові;
- число, місяць, рік народження;
- серія, номер паспорта громадянина України, ким і коли виданий;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу державної фіскальної служби і мають відмітку в паспорті);
- зареєстроване та фактичне місце проживання (перебування);
- наявність у будь-кого з членів сім'ї у власності житлового приміщення, розташованого в регіонах, інших ніж тимчасово окупована територія України, райони проведення антитерористичної операції та населені пункти, що розташовані на лінії зіткнення;
- наявність у будь-кого з членів сім'ї на депозитному банківському рахунку коштів у розмірі, що перевищує 10-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб;
- місце роботи осіб працездатного віку та час, з якого особа там працює.

Разом із заявою подаються:

- копія свідоцтва про одруження;
- копії свідоцтв про народження дітей, засвідчені власним підписом уповноваженого представника сім'ї;
- письмова згода довільної форми про виплату грошової допомоги уповноваженому представнику сім'ї від інших членів сім'ї;
- письмова згода на обробку персональних даних;
- письмовий дозвіл на розкриття уповноваженим банком інформації, що містить банківську таємницю, щодо поточного рахунка, відкритого уповноваженому представнику сім'ї в установі уповноваженого банку.

Грошова допомога призначається на сім'ю та виплачується уповноваженому представнику сім'ї у таких розмірах:

- для непрацездатних осіб (пенсіонери, діти) – 884 гривні на одну особу (члена сім'ї);

- для інвалідів – прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність;
- для працездатних осіб – 442 гривні на одну особу (члена сім'ї).

Загальна сума допомоги на сім'ю розраховується як сума розмірів допомоги на кожного члена сім'ї та не може перевищувати 2 400 гривень.

Розмір отриманої грошової допомоги:

- не враховується під час обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги;
- не включається до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу.

Строк розгляду заяви

Протягом 10 днів після подання уповноваженим представником сім'ї заяви та необхідних документів, уповноважений орган:

- призначає грошову допомогу, або
- відмовляє у її призначенні, про що надають відповідне повідомлення уповноваженому представнику сім'ї.

Грошова допомога не призначається у разі, коли:

- будь-хто з членів сім'ї має у власності житлове приміщення, розташоване в регіонах, інших ніж тимчасово окупована територія України, райони проведення антитерористичної операції та населені пункти, що розташовані на лінії зіткнення;
- будь-хто з членів сім'ї має на депозитному банківському рахунку кошти у сумі, що перевищує 10-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб.

Особливості виплати грошової допомоги, якщо у складі сім'ї, якій призначено таку допомогу, є особи працездатного віку, які:

- не працевлаштувалися, у тому числі за сприяння державної служби зайнятості;
- перебувають у трудових відносинах з роботодавцями на тимчасово окупованій території України, у районах проведення антитерористичної операції чи населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення, але фактично не працюють.

У цьому випадку, якщо зазначені особи фактично не працюють,

протягом двох місяців з дня призначення виплати грошової допомоги, її розмір для працездатних членів сім'ї на наступні два місяці зменшується на 50 відсотків, а на наступний період – припиняється. Також припиняється її виплата у разі подання уповноваженим представником сім'ї заяви про припинення виплати грошової допомоги, зняття з обліку внутрішньо переміщеної особи; виявлення уповноваженим органом факта подання недостовірної інформації або неповідомлення про зміну обставин, які впливають на призначення грошової допомоги.

Виплата грошової допомоги може бути поновлена, якщо протягом місяця від місяця припинення її виплати уповноважений представник сім'ї повідомив уповноваженому органу про зміну обставин, які вплинули на припинення виплати грошової допомоги.

Це не стосується працездатних громадян, які:

- доглядають за дітьми до досягнення ними трирічного віку;
- громадян, які доглядають за дітьми, що потребують догляду протягом часу, визначеного у медичному висновку лікарсько-консультативної комісії, але не більш як до досягнення ними шестирічного віку;
- мають трьох і більше дітей віком до 16 років і доглядають за ними;
- доглядають за інвалідами I групи або дітьми-інвалідами віком до 18 років, або інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу, або особами, які досягли 80-річного віку;
- є студентами денної форми навчання;
- є фізичними особами, які надають соціальні послуги.

Уповноважений представник сім'ї зобов'язаний повідомити про будь-які зміни, що можуть вплинути на виплату грошової допомоги або її розмір. Перерахунок грошової допомоги здійснюється з місяця, наступного після місяця виникнення таких змін за заявою уповноваженого представника сім'ї або інформацією компетентного органу.

ВАЖЛИВО! Унесені зміни до ч. 1 ст. 4 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», відповідно до яких Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи зараз діє безстроково (раніше був визначений строк дії довідки 6 місяців). Таким чином, ВПО звільнені від необхідності кожні 6 місяців звертатися до УПСЗН для продовження дії довідки.

Але при цьому варто мати на увазі, що безстроковість довідки не означає автоматичну безстроковість щомісячної адресної допомоги. Як і раніше, для продовження отримання щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання внутрішньо переміщеним особам відповідно до постанови КМУ від 1 жовтня 2014 р. № 505 ВПО в будь-якому разі необхідно звертатися до органів соціального захисту населення кожні 6 місяців.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг».

3. СУБСИДІЯ ДЛЯ ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ, ПРИДБАННЯ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ, ТВЕРДОГО ТА РІДКОГО ПІЧНОГО ПОБУТОВОГО ПАЛИВА

Субсидія є щомісячною, адресною, безготівковою та призначається для відшкодування витрат на оплату управління багатоквартирним будинком, користування житлом або його утримання та комунальних послуг (водо-, тепло-, газопостачання, водовідведення, електроенергія, вивезення побутового сміття та рідких нечистот), а також один раз на рік субсидія може бути надана готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива (у разі, коли житлове приміщення не забезпечується електро-, тепло- або газопостачанням для опалення). Субсидія надається тільки на один вид палива.

Звертатись до:

- управління праці та соціального захисту населення за місцем реєстрації або фактичного проживання особисто або поштою (у тому числі електронною);
- уповноважених осіб, які визначаються виконавчими органами сільських і селищних рад (у сільській місцевості);
- соціальних працівників територіального центру соціального обслуговування одиноких громадян, громадян похилого віку та інвалідів.

Документи щодо призначення субсидії можуть також бути надіслані

в електронній формі через офіційний веб-портал Мінсоцполітики або інтегровані з ним інформаційні системи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування (<https://subsidi.mfsp.gov.ua>) з накладенням електронного цифрового або електронного підпису, котрий було додано до заяви в електронній формі ідентифікаційних даних декларанта, підтверджених у процесі автентифікації з використанням електронної системи ідентифікації, що використовує базу клієнтських даних банків.

Документи:

- заява (у встановленій формі);
- декларація про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії, за встановленими формами;
- довідки про доходи – у разі зазначення в декларації інших отриманих доходів, інформація про які відсутня у ДФС, Пенсійному фонді України, фондах соціального страхування, і відповідно до законодавства не може бути отримана за запитом структурного підрозділу з питань соціального захисту населення;
- договір найму (оренди) житла, умовою якого є нарахування плати за житлово-комунальні послуги.

Інші відомості, необхідні для призначення житлових субсидій (про забезпеченість громадян житловою площею та комунальними послугами) надають організації, які надають ці послуги, на запит органів праці та соціального захисту населення.

Особливості надання документів на субсидію:

- на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива подається інформація про річний дохід за попередній календарний рік;
- на оплату житлово-комунальних послуг призначається, виходячи з розміру середньомісячного сукупного доходу за попередній календарний рік. Якщо субсидія призначається у першому кварталі року, то середньомісячний сукупний дохід визначається за перші три квартали попереднього року. Для призначення субсидії сукупний дохід обчислюється, виходячи з доходів, нарахованих особам, які досягли 14-річного віку станом на 1 січня року, за який враховуються доходи, без урахування податку з доходів фізичних осіб. Щомісячна адресна допомога внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, допомога громадських та благодійних організацій, не враховується під час призначення субсидії.

- У разі зазначення в декларації інших отриманих доходів, інформація про які відсутня у ДФС, Пенсійному фонді України, фондах соціального страхування, та неможливості підтвердити такі доходи довідкою, до декларації додається письмове пояснення із зазначенням їх розміру.

Умови призначення

Право на призначення субсидії мають сім'ї, у яких розмір оплати за житлово-комунальні послуги в межах соціальної норми житла та соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами, перевищує обсяг визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

Розмір обов'язкового платежу залежить тільки від доходів сім'ї. Розмір житлової субсидії дорівнює різниці між вартістю житлово-комунальних послуг та обов'язковим платежем домогосподарства.

Субсидія призначається одному із зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб. У разі смерті особи, якій було призначено субсидію, надання субсидії не припиняється до закінчення опалювального (неопалювального) періоду за умови, що у житловому приміщенні (будинку) зареєстровані інші особи, яким нараховується плата за житлово-комунальні послуги.

Незареєстрованій особі, яка фактично проживає у житловому приміщенні, субсидія призначається в окремих випадках на підставі рішення районної, районної у м. Київ та м. Севастополь держадміністрації та виконавчого органу міської та районної ради або утвореної ними комісії (далі – комісія) за умови наявності договору найму (оренди) житла та акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства. У разі коли кількість фактично проживаючих зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб є меншою, ніж кількість зареєстрованих у такому приміщенні (будинку) осіб, субсидія розраховується, виходячи з кількості зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб, які фактично у ньому проживають, на підставі рішення районної, районної у м. Київ та Севастополь держадміністрації та виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її утворення) ради або утвореної ними комісії. За наявності договору найму (оренди) субсидія призначається з місяця звернення до дати закінчення опалювального сезону, але не більше ніж на 12 місяців, та до кінця місяця, у якому закінчується строк дії договору найму (оренди).

Субсидія для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначається з місяця звернення за її призначенням до дати закінчення опалювального сезону, але не більше ніж на 12 місяців і розраховується:

- на опалювальний сезон – з 1 жовтня по 30 квітня;
- на неопалювальний сезон – з 1 травня по 30 вересня.

Субсидія для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива призначається один раз на календарний рік.

У разі призначення субсидії пільги з оплати житлово-комунальних послуг та придбання твердого палива і скрапленого газу особам, які зареєстровані (фактично проживають) у житловому приміщенні (будинку), у період її отримання не нараховуються.

Субсидія не призначається, якщо:

будь-хто із зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб (осіб, які фактично проживають), яким нараховується плата за житлово-комунальні послуги, протягом 12 місяців перед зверненням за призначенням субсидії здійснив купівлю земельної ділянки, квартири (будинку), автомобіля, транспортного засобу (механізму), будівельних матеріалів, інших товарів довгострокового вжитку або оплатив послуги (одноразово) з будівництва, ремонту квартири (будинку) або автомобіля, транспортного засобу (механізму), телефонного (в тому числі мобільного) зв'язку, крім житлово-комунальних послуг у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами та медичних послуг, пов'язаних із забезпеченням життєдіяльності, на суму, яка на дату купівлі (оплати) перевищує 50 тис. гривень.

Субсидія не призначається, якщо неповнолітні діти (крім студентів денної форми навчання, які зареєстровані та проживають у гуртожитках), маючи батьків, зареєстровані в житловому приміщенні (будинку) самі.

Надання раніше призначеної субсидії припиняється:

- якщо громадянин, якому призначено субсидію, не сплачує відповідну частку житлово-комунальних послуг (за винятком випадків, пов'язаних із затримкою виплати заробітної плати, пенсії тощо, яка підтверджується відповідними документами);
- якщо громадянин приховав або свідомо подав недостовірні дані про доходи та майновий стан, що вплинули на встановлення права на субсидію;
- у разі переїзду сім'ї в іншу місцевість та настання обставин, що унеможливають надання субсидії (зокрема смерть одинокі особи);
- за заявою уповноваженого власника (співвласника) житла,

наймача житла у державному та громадському житловому фонді, члена житлово-будівельного кооператива, власника (співвласника) житлового приміщення.

Строк розгляду заяви

Рішення про призначення або відмова в призначенні субсидії приймається протягом десяти днів після подання заяви та отримання на запит структурних підрозділів з питань соціального захисту населення відомостей, необхідних для призначення субсидії.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива»;
- 2) Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409 «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування».

4. ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ

Пенсійні виплати – грошові виплати в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що здійснюються у вигляді пенсії (за віком; пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання (у тому числі каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства), у зв'язку з втратою годувальника), довічної пенсії або одноразової виплати.

У разі, якщо особа є одержувачем пенсії та змінила місце проживання, для отримання пенсії в органах Пенсійного фонду України за місцем фактичного проживання такій особі необхідно надати заяву про запит пенсійної справи до управління Пенсійного фонду України в районах міста та області, де пенсіонер перебуває на обліку та фактично проживає. Заява на запит пенсійної справи за новим місцем проживання подається пенсіонером особисто до органу, що призначає пенсію, за новим місцем проживання (реєстрації). Документи, що підтверджують факт проживання за зазначеною в заяві адресою, не вимагаються.

Звертатись до:

- управління Пенсійного фонду України в районі (місті, районі у місті), де пенсіонер фактично перебуває (проживає);
- Головного управління Пенсійного фонду України (для осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб).

Документи:

- паспорт;
- посвідчення отримувача пенсії (за наявності);
- довідка про присвоєння ідентифікаційного коду;
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- реквізити рахунку, відкритого в уповноваженому банку Публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» («Ощадбанк»).

Порядок поновлення виплати пенсії:

- на підставі особистої заяви про запит пенсійної справи (разом з копіями зазначених вище документів) органом Пенсійного фонду формується запит на електронну пенсійну справу;
- за даними електронної пенсійної справи (після її надходження) виплата пенсії проводиться з місяця, наступного за місяцем припинення її виплати за попереднім місцем проживання;
- після надходження пенсійної справи та атестату буде проведена доплата пенсії за період до місяця взяття на облік, якщо згідно з атестатом виплату пенсії, на яку пенсіонер має право, не було виплачено за попереднім місцем проживання;
- у разі повторної зміни місця перебування (проживання), у тому числі при поверненні до місця постійного проживання (реєстрації) до підконтрольної уряду України частини Донецької або Луганської областей, виплата пенсії буде продовжена за новою адресою у вищезазначеному порядку.

Строк, необхідний для отримання електронної пенсійної справи

Переведення пенсійної справи здійснюється протягом 7-10 днів. Проте в окремих управліннях Фонду, які знаходяться найближче до території проведення антитерористичної операції, ці строки можуть бути більшими у зв'язку із необхідністю обробки значної кількості звернень.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 р. № 1058-IV;
- 2) Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» 9 квітня 1992 р. № 2262-XII;
- 3) Постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2014 р. № 637 «Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам»;
- 4) «Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затверджений постановою правління Пенсійного фонду України № 22-1 від 25 листопада 2005 р.

5. ВИДИ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ, ЩО ВИПЛАЧУЮТЬСЯ ОРГАНАМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ (СІМ'ЯМ З ДІТЬМИ, МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ, ІНВАЛІДАМ З ДИТИНСТВА, ДІТЬЯМ-ІНВАЛІДАМ, ДОПОМОГА НА ДІТЕЙ ОДИНОКИМ МАТЕРЯМ)

Державна допомога сім'ям з дітьми призначається з урахуванням складу сім'ї, її доходів та віку дітей і спрямована на забезпечення пріоритету державної допомоги сім'ям з дітьми у загальній системі соціального захисту населення шляхом гарантування певного рівня матеріальної підтримки сімей з дітьми.

Державна допомога малозабезпеченим сім'ям надається найменш соціально захищеним сім'ям для забезпечення рівня життя не нижчого від прожиткового мінімуму.

Державна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам на рівні прожиткового мінімуму гарантує їм право на матеріальне забезпечення та соціальну захищеність за рахунок коштів Державного бюджету України.

Звертатись до:

управління праці та соціального захисту населення за фактичним місцем проживання (перебування) переміщених осіб після взяття їх на облік як внутрішньо переміщеної особи.

Документи:

- Особи, які вперше звертаються за призначенням різних видів допомог, надають документи відповідно до норм чинного законодавства в загальному порядку.
- Особи, які звертаються за продовженням виплати допомоги, надають:
 - паспорт;
 - довідка про присвоєння ідентифікаційного номеру;
 - довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
 - інші необхідні документи для певної соціальної допомоги в разі необхідності (наприклад, довідка про доходи та майновий стан сім'ї, довідка про склад сім'ї, довідка з акту огляду МСЕК, свідоцтво про народження дитини).

Особливості надання окремих документів

У разі неможливості подання одержувачем соціальної допомоги документів про доходи та майновий стан сім'ї, при зверненні за призначенням (продовженням) виплати соціальної допомоги, яка надається із врахуванням сукупного доходу сім'ї, одержувачі особисто вносять зазначені дані до Декларації про доходи та майновий стан осіб, які звернулися за призначенням усіх видів державних соціальних допомог.

Також складнощі виникають у процесі отримання довідки про склад сім'ї. Довідку про склад сім'ї видають ОСББ (об'єднання співвласників багатоквартирних будинків), міські ради (щодо приватних будинків), сільські та селищні ради тощо. Краще звернутись до органів соціального захисту населення для отримання інформації, яким чином на практиці регулюється процедура отримання довідки про склад сім'ї на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

При призначенні допомоги не передбачено здійснення соціальними інспекторами нагляду щодо факта спільного проживання та ведення господарства матері з батьком дітей. Проте соціальні інспектори мають право перевіряти достовірність наданих та задекларованих даних про доходи її отримувачами шляхом запитів до територіальних органів ДФС, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Заява про припинення виплати (зняття з обліку) або продовження виплати допомоги за новим місцем проживання (реєстрації) отримувача допомоги (прийняття на облік) подається особисто особою, яка претендує на отримання допомоги. На підставі поданої заяви про продовження

виплати допомоги за новим місцем проживання (реєстрації) Органом соціального захисту населення формується Запит особою справи отримувача допомоги за попереднім місцем її отримання, який направляється поштою або видається особисто отримувачу допомоги (якщо це зазначено у заяві). За неможливості протягом місяця одержати Довідку-атестат з управлінь, що залишаються в населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, неотримані суми допомоги одержувачам виплачуються за минулий період на підставі інформації про стан фінансування та виплати, що оприлюднюється на офіційному сайті Міністерства соціальної політики України. Органи соціального захисту населення продовжують виплату допомоги за даними електронної особою справи з місяця, наступного за місяцем припинення її виплати за попереднім місцем проживання. Після надходження особою справи та атестату буде проведена доплата допомоги за період до одного місяця взяття на облік, якщо згідно з атестатом виплату допомоги, на яку одержувач має право, не було виплачено за попереднім місцем проживання.

УВАГА! З 1 січня 2016 року змінено порядок призначення допомоги на дітей одиноким матерям.

Допомога на дітей одиноким матерям надається у розмірі, що дорівнює різниці між 100 відсотками прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців.

Максимальний розмір такої допомоги становить:

	травень–листопад 2016 р.	з грудня 2016 р.
до 6 років	1228 грн.	1355 грн.
від 6 до 18 років	1531 грн.	1689 грн.
від 18 до 23 років (за умови навчання)	1450 грн.	1600 грн.

Особи, які звертаються за призначенням допомоги на дітей одиноким матерям вперше подають:

- заяву;
- витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження дитини, виданий відділом державної реєстрації актів цивільного стану із зазначенням підстави внесення відомостей про батька дитини до актового запису про народження дитини відповідно до абзацу першого частини першої статті 135 Сімейного кодексу України;

- копію свідоцтва про народження дитини;
- довідку про проживання дитини з матір'ю, видана за місцем проживання сім'ї;
- довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- декларацію про доходи та майновий стан осіб, що звернулися за призначенням усіх видів соціальної допомоги (заповнюється на підставі довідок про доходи кожного члена сім'ї).

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21.11.1992 р. № 2811-XII;

2) Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 01.06.2000 р. № 1768-III;

3) Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16.11.2000 р. № 2109-III;

4) Закон України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» від 25.12.2015 р. № 928-VIII;

5) Наказ Міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження форми Декларації про доходи та майновий стан осіб, які звернулися за призначенням усіх видів соціальної допомоги, та довідки про склад сім'ї або зареєстрованих у житловому приміщенні / будинку осіб» від 22.07.2003 р. № 204;

6) Наказ Міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження Інструкції щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги» від 19.09.2006 р. № 345;

7) Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 25.12.16 р. № 1181.

8) Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми» від 27.12.2001 р. № 1751;

9) Наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики

України, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України 15.11.2001 р. № 486/202/524/455/3370 «Про затвердження Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 7 лютого 2002 року за № 112/6400.

6. ТИМЧАСОВА ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА ДІТЯМ, БАТЬКИ ЯКИХ УХИЛЯЮТЬСЯ ВІД СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ, НЕ МАЮТЬ МОЖЛИВОСТІ УТРИМУВАТИ ДИТИНУ АБО МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ ЇХ НЕВІДОМЕ

Тимчасова державна допомога надається дітям, які не досягли 18-річного віку, та батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання (перебування) їх невідоме (далі – тимчасова допомога) за місцем проживання (перебування) одного з батьків, який утримує дитину (далі – одержувач).

Звертатись до:

управління праці та соціального захисту населення районних, районних у м.м. Київ та Севастополь держадміністрацій, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах (у разі створення) рад (далі – органами соціального захисту населення).

Документи:

- заява за формою, затвердженою Мінсоцполітики;
- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка про реєстрацію місця проживання (перебування) дитини;
- довідка про реєстрацію місця проживання (перебування) одержувача;
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- декларація про доходи та майновий стан осіб, що звернулися за призначенням усіх видів соціальної допомоги (заповнюється на підставі довідок про доходи кожного члена сім'ї).

Залежно від підстав, на яких призначається тимчасова допомога, додатково подаються такі документи:

- рішення суду (виконавчий лист) про стягнення з одного з батьків аліментів на дитину;
- довідка державної виконавчої служби, що підтверджує факт несплати аліментів одним з батьків протягом шести місяців, що передують місяцю звернення;
- довідка про розмір аліментів (якщо розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, менший від мінімального розміру аліментів на одну дитину);
- довідка відповідної установи про здійснення стосовно одного з батьків кримінального провадження або про його перебування на примусовому лікуванні у місцях позбавлення волі, визнання його в установленому порядку недієздатним, а також перебування на строковій військовій службі;
- повідомлення органу внутрішніх справ про те, що місце проживання (перебування) одного з батьків дитини не встановлено.

УВАГА! У разі неможливості одержання довідки про наявність і розмір аліментів від органів державної виконавчої служби, розташованих на тимчасово окупованій території України та в районі проведення антитерористичної операції, тимчасова допомога призначається на підставі письмової заяви одного з батьків про одержання (неодержання) аліментів.

Відповідальність за достовірність наданої органу соціального захисту населення інформації щодо неодержання аліментів або щодо їх розміру покладається на одного з батьків.

Умови призначення

Тимчасова допомога призначається у разі, коли:

- рішення суду про стягнення аліментів з одного з батьків не виконується у зв'язку з ухиленням від сплати аліментів або відсутністю у боржника коштів та іншого майна, на які за законом може бути звернено стягнення;
- стосовно одного з батьків здійснюється кримінальне провадження або він перебуває на примусовому лікуванні, у місцях позбавлення волі, якого визнано в установленому порядку недієздатним, а також перебуває на строковій військовій службі;
- місце проживання (перебування) одного з батьків не встановлено.

Тимчасова допомога призначається кожні шість місяців починаючи з місяця, у якому подано заяву з усіма необхідними документами.

Тимчасова допомога не призначається у разі, якщо:

- діти перебувають під опікою чи піклуванням або на повному державному утриманні.

ВИНЯТОК. Якщо дитина, яка перебуває у відповідній установі (закладі) на повному державному утриманні, під час літніх канікул перебуває вдома, зазначена допомога призначається за повні місяці такого перебування на підставі довідки установи (закладу) про те, що дитина в цей час не перебувала на повному державному утриманні.

Розмір тимчасової допомоги:

- дорівнює різниці між 50 відсотками прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців (за загальним правилом).

	травень–листопад 2016 р.	з грудня 2016 р.
до 6 років	614 грн.	677,50 грн.
від 6 до 18 років	765,50 грн.	844,50 грн.

- дорівнює різниці між визначеним розміром аліментів і сумою, що становить 30 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого законом для дитини відповідного віку (якщо розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, менший від мінімального розміру аліментів на одну дитину).

Виплата тимчасової допомоги припиняється у разі:

- встановлення місця проживання (перебування) особи, яка зобов'язана сплачувати аліменти за рішенням суду;
- виявлення обставин, що свідчать про можливість одного з батьків утримувати свою дитину;
- досягнення дитиною 18-річного віку;
- виконання в повному обсязі зобов'язань одного з батьків щодо сплати аліментів у разі виїзду на постійне місце проживання за кордон;
- влаштування дитини до відповідної установи (закладу) на повне державне утримання;
- скасування або визнання усиновлення недійсним;
- усиновлення дитини (чоловіком матері або дружиною батька);

- відмови від стягнення аліментів;
- добровільного виконання рішення суду особою, зобов'язаною сплачувати аліменти;
- скасування в установленому законодавством порядку рішення суду щодо стягнення аліментів;
- смерті дитини, якій була призначена тимчасова допомога;
- смерті одного з батьків, зобов'язаного сплачувати аліменти, або визнання його в установленому порядку безвісти відсутнім чи оголошення померлим;
- позбавлення в установленому порядку одного з батьків, який утримує дитину, батьківських прав;
- відібрання дитини від одного з батьків, який утримує дитину, без позбавлення батьківських прав;
- встановлення над дитиною опіки чи піклування.

У разі поновлення виплати аліментів один з батьків зобов'язаний у триденний строк письмово повідомити про це до органу соціального захисту населення для припинення виплати (перерахунку) раніше призначеної тимчасової допомоги.

Строк розгляду заяви

Рішення про призначення або відмову в призначенні тимчасової допомоги приймається органом соціального захисту населення протягом 10 календарних днів після надходження усіх необхідних документів.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме» від 22 лютого 2006 р. № 189.

7. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ ПОХОВАННЯМ

Матеріальне забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (далі –

матеріальне забезпечення) надається за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (далі – Фонд) особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції. Датою переміщення застрахованої особи вважається дата, зазначена у довідці про взяття її на облік як внутрішньо переміщеної особи.

Види матеріального забезпечення:

- допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);
- допомога по вагітності та пологах;
- допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві).

Звертатись до:

районної, міжрайонної, міської виконавчої дирекції відділення Фонду за фактичним місцем проживання (перебування) (далі – робочий орган Фонду) особисто або через законного представника.

Умови призначення

Матеріальне забезпечення надається особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території і районів проведення антитерористичної операції (далі – застраховані особи) та які:

- або перебувають (перебували) у трудових відносинах з підприємствами, установами, організаціями чи фізичними особами;
- або були добровільно застраховані;
- або є отримувачами допомоги на поховання застрахованих осіб;
- та не реалізували свого права на отримання матеріального забезпечення відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» та не можуть реалізувати своє право на отримання матеріального забезпечення відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» у зв'язку із переміщенням з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, а саме:
 - допомога по тимчасовій непрацездатності надається в разі настання страхового випадку до моменту переміщення застрахованої особи;

- допомога по вагітності та пологах надається в разі настання страхового випадку до моменту переміщення застрахованої особи, а також у разі настання страхового випадку протягом 30 тижнів з дати переміщення застрахованої особи;
- допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві) надається в разі настання страхового випадку до моменту переміщення отримувача допомоги. У разі смерті пенсіонера особам, які здійснили його поховання, виплачується допомога на поховання пенсіонера в розмірі двомісячної пенсії, яку отримував пенсіонер на момент смерті. За допомогою на поховання пенсіонера необхідно звернутися до Пенсійного фонду за місцем проживання пенсіонера.

Підстави для призначення матеріального забезпечення

Підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є виданий у встановленому порядку листок непрацездатності.

Підставою для призначення допомоги на поховання застрахованої особи члену її сім'ї або особі, яка здійснила поховання (далі – одержувач допомоги), є свідоцтво про смерть, видане органом державної реєстрації актів цивільного стану, та витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання (у разі реєстрації смерті виконавчим органом сільської, селищної, міської ради – довідки).

Документи

Незалежно від виду матеріального забезпечення подається:

- заява, яка повинна містити реквізити банківської установи та номер поточного рахунку застрахованої особи для зарахування матеріального забезпечення;
- копія першої – четвертої, одинадцятої – шістнадцятої сторінок паспорта або іншого документа, що посвідчує особу;
- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків;
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- довідка, видана застрахованій особі банківською установою про відкриття поточного рахунку для зарахування матеріального забезпечення (за наявності);
- копія договору про добровільну участь у системі

загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – договір про добровільну участь) та наявну інформацію про сплачені суми єдиного внеску, зокрема копії квитанцій про сплату єдиного внеску, для добровільно застрахованих осіб.

Також у разі подання заяви законним представником застрахованої особи додатково пред'являються документ, що посвідчує особу законного представника, та документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника.

Додатково залежно від виду матеріального забезпечення подаються:

Матеріальне забезпечення по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах	Допомога на поховання
<ul style="list-style-type: none"> ■ листок непрацездатності; ■ копія трудової книжки (за наявності); ■ довідка про нараховану заробітну плату за відповідний розрахунковий період (помісячно) із зазначенням видів виплат та кількості відпрацьованих днів (годин) (за наявності); ■ у разі необхідності копії відповідних посвідчень або інші документи, які підтверджують право на пільги; ■ копія свідоцтва про народження дитини (для встановлення віку дитини при оплаті листка непрацездатності по догляду за хворою дитиною). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ свідоцтво про смерть; ■ витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання (у разі реєстрації смерті виконавчим органом сільської, селищної, міської ради – довідки).

У разі відсутності у застрахованої особи:

- трудової книжки або належним чином завіреної її копії або документів, що підтверджують періоди трудової діяльності та страхового стажу, договору про добровільну участь та квитанцій про сплату єдиного внеску (для добровільно застрахованих осіб) матеріальне забезпечення зазначеним особам надається на підставі відомостей з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;

- довідки про нараховану заробітну плату за відповідний розрахунковий період (помісячно) із зазначенням видів виплат та кількості відпрацьованих днів (годин) робочий орган Фонду здійснює розрахунок середньої заробітної плати та суми допомоги:
 - по тимчасовій непрацездатності – виходячи із розміру мінімальної заробітної плати, встановленої у місяці настання страхового випадку, в календарних днях;
 - по вагітності та пологах – на підставі відомостей Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, у разі відсутності цих даних у зазначеному реєстрі – виходячи із розміру мінімальної заробітної плати, встановленої у місяці настання страхового випадку.

У разі необхідності робочі органи Фонду допомагають зібрати необхідну інформацію та документи для подальшого отримання матеріального забезпечення.

У разі відсутності у застрахованої особи можливості підтвердити свій страховий стаж, а також у разі відсутності відповідних даних у Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування робочий орган Фонду здійснює розрахунок допомоги по тимчасовій непрацездатності незалежно від страхового стажу в розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Граничні строки на отримання виплат матеріального забезпечення

Незалежно від дати страхового випадку, починаючи з 01.01.2015 р. передбачено граничні строки на отримання виплат матеріального забезпечення. Так, матеріальне забезпечення виплачується, якщо звернення за його призначенням надійшло не пізніше дванадцяти календарних місяців з дня відновлення працездатності, встановлення інвалідності, закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, смерті застрахованої особи або члена сім'ї, який перебував на її утриманні.

Однак, якщо з певних причин внутрішньо переміщена особа не може отримати матеріальне забезпечення у визначений термін (наприклад, у внутрішньо переміщеної особи відсутній оригінал листка непрацездатності), задля недопущення вичерпання граничного строку на отримання матеріального забезпечення, особа має заявити про такий листок непрацездатності упродовж одного року з моменту відновлення працездатності. Листок непрацездатності може вважатись заявленим, якщо до Фонду була передана роботодавцем заява-розрахунок, або внутрішньо переміщена особа особисто письмово звернулася до Фонду із заявою на отримання матеріального забезпечення.

Листки непрацездатності, видані після 01.12.2014 р. на окупованих територіях та на територіях, що не підконтрольні українській владі, оплаті не підлягають.

Листки непрацездатності, які були видані закладами охорони здоров'я на тимчасово окупованих та неконтрольованих територіях після 01.12.2014 р., не можуть бути підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності та пологах за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Строк розгляду заяви

На підставі наданих застрахованою особою (або одержувачем допомоги) документів робочі органи Фонду не пізніше десяти днів від дня їх отримання призначають матеріальне забезпечення та виплачують його не пізніше десяти робочих днів з дня призначення такого матеріального забезпечення.

Строк зберігання документів

Оригінали та завірені копії наданих документів, на підставі яких здійснювались нарахування та виплата матеріального забезпечення, зберігаються в персональній справі застрахованої особи (або одержувача допомоги) у робочому органі Фонду, який здійснив виплату матеріального забезпечення, протягом п'яти років.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV;
- 2) Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18 січня 2001 року № 2240-III (втратив чинність з 01.01.2015 року);
- 3) Постанова Кабінету Міністрів України «Про особливості реалізації прав деяких категорій осіб на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 01 жовтня 2014 року № 531;
- 4) Постанова Правління фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності «Про затвердження Порядку надання матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території»

України та районів проведення антитерористичної операції» від 26 грудня 2014 року № 37;

5) Лист Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності «Щодо призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності та пологах на підставі листків непрацездатності» від 16 червня 2015 року № 2.4-17-1004.

8. МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ТА ПРОВЕДЕННЯМ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ЗА МІСЦЕМ ЇХ ФАКТИЧНОГО ПРОЖИВАННЯ/ПЕРЕБУВАННЯ

КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС ПРИЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ

Для призначення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам структурний підрозділ з питань соціального захисту населення за власною ініціативою або за зверненням органів, що здійснюють соціальні виплати, протягом 15 робочих днів від дня отримання відповідної заяви внутрішньо переміщеної особи або з дня надходження звернення від органів, що здійснюють соціальні виплати, проводить перевірку достовірності зазначеної в заяві інформації про фактичне місце проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи. За результатами проведення перевірки структурним підрозділом з питань соціального захисту населення складається акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї за формою, встановленою Мінсоцполітики, який підписується всіма повнолітніми внутрішньо переміщеними особами та у визначених законодавством випадках — їх законними представниками, а також представниками структурного підрозділу з питань соціального захисту населення.

КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ

Хто здійснює контроль

- Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення — шляхом відвідування не рідше ніж один раз на шість місяців фактичного місця проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи, про що складається акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї за формою, встановленою Мінсоцполітики;

- робочі групи, що утворюються з представників територіальних підрозділів МВС, ДМС, СБУ, Національної поліції, Держфінінспекції, Держаудитслужби та Пенсійного фонду України за рішенням районних, районних у м. Київ держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад – у разі проведення додаткових перевірок фактичного місця проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи у встановлених законодавством випадках, а саме:
 - за наявності інформації про можливу зміну внутрішньо переміщеною особою фактичного місця проживання/перебування без повідомлення у десятиденний строк про це структурного підрозділу з питань соціального захисту населення за новим фактичним місцем проживання/перебування або отримання такої інформації від територіальних органів Пенсійного фонду України, робочих органів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, центрів зайнятості;
 - за наявності інформації про повернення внутрішньо переміщеної особи на тимчасово окуповану територію України, до населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, чи її виїзду за кордон, або отримання такої інформації від МВС, СБУ, Держприкордонслужби, Національної поліції, ДМС, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, волонтерських, благодійних організацій, інших юридичних і фізичних осіб, що надають допомогу внутрішньо переміщеним особам;
 - при отриманні повідомлення від ПАТ «Державний ощадний банк України» про зупинення видаткових операцій за поточним рахунком внаслідок відсутності проходження фізичної ідентифікації внутрішньо переміщеною особою;
 - при отриманні рекомендацій Мінфіну за результатами проведення верифікації соціальних виплат із зазначенням конкретних причин для припинення відповідних виплат.

Як здійснюється контроль

- Структурний підрозділ з питань соціального захисту населення протягом десяти робочих днів з дня прийняття рішення його керівником про проведення перевірки фактичного місця проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи або з дня

отримання інформації від уповноважених органів, проводить таку перевірку із складанням акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї.

- За відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання/перебування представник структурного підрозділу з питань соціального захисту населення або робочої групи робить відповідний запис в акті обстеження матеріально-побутових умов сім'ї і залишає внутрішньо переміщеній особі повідомлення про необхідність протягом трьох робочих днів з'явитися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення для проходження фізичної ідентифікації.
- У разі коли внутрішньо переміщена особа протягом трьох робочих днів не з'явилася до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, такий підрозділ надсилає їй рекомендованим листом повторне повідомлення про необхідність протягом трьох робочих днів з'явитися для проходження фізичної ідентифікації.

Соціальні виплати припиняються у разі:

- наявності підстав, передбачених законодавством щодо умов призначення відповідного виду соціальної виплати;
- встановлення факту відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання/перебування згідно з актом обстеження матеріально-побутових умов сім'ї;
- отримання рекомендацій Мінфіну щодо фактів, виявлених під час здійснення верифікації соціальних виплат;
- скасування довідки внутрішньо переміщеної особи з підстав, визначених статтею 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- отримання інформації від Держприкордонслужби, МВС, СБУ, Мінфіну, Національної поліції, ДМС, Держфінінспекції, Держаудитслужби та інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Поновлення або повторне призначення соціальних виплат

- Поновлення соціальних виплат внутрішньо переміщеній особі, припинених на підставі встановлення факту відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання/перебування, здійснюється за рішенням комісії, прийнятим на підставі подання

структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, що внесене разом з актом обстеження матеріально-побутових умов сім'ї. У разі прийняття позитивного рішення комісією соціальні виплати поновлюються через два місяці від місяця прийняття рішення про припинення таких виплат. Комісія може прийняти рішення про поновлення соціальних виплат внутрішньо переміщеній особі з місяця припинення таких виплат у разі, коли така особа перебуває у складних життєвих обставинах і з поважних причин не виконала вимоги структурного підрозділу з питань соціального захисту населення.

- Поновлення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам у разі їх припинення на підставі отримання рекомендацій Мінфіну щодо фактів, виявлених під час здійснення верифікації соціальних виплат здійснюється на підставі рішення комісії за поданням структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, що внесене разом з актом обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, з місяця, що настає за тим, у якому було усунуто факти, виявлені під час здійснення верифікації.
- Повторне призначення соціальних виплат внутрішньо переміщеній особі у разі їх припинення через скасування довідки внутрішньо переміщеної особи з підстав, визначених статтею 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» можливе лише через шість місяців після такого припинення і виконання всіх процедур, необхідних для їх призначення, передбачених законодавством.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

2) «Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365;

3) «Порядок здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365.

9. ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ЧЕРЕЗ РАХУНКИ ТА МЕРЕЖУ УСТАНОВ І ПРИСТРОЇВ ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

Виплата (продовження виплати) пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, що призначені внутрішньо переміщеним особам, здійснюється виключно через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України». Такі виплати можуть здійснюватися за бажанням особи з доставкою додому, з компенсацією витрат за надання таких послуг, передбачених укладеним тристороннім договором.

Призначені з 1 травня 2016 р. внутрішньо переміщеним особам соціальні виплати, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, виплачуються через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України».

Починаючи з 1 липня 2016 р. виплата соціальних виплат за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, що призначені внутрішньо переміщеним особам, здійснюється через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України».

Ідентифікація одержувачів соціальних виплат

- Для ідентифікації одержувачів соціальних виплат, які є внутрішньо переміщеними особами, та забезпечення виплати їм соціальних виплат здійснюється емісія платіжних карток із зазначенням на них графічної та електронної інформації про власника та його електронного цифрового підпису. Для одержувачів пенсій така картка одночасно є пенсійним посвідченням.
- Строк дії карток встановлюється до трьох років за умови проходження фізичної ідентифікації клієнта в установах публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» перші 2 рази кожні шість місяців, у подальшому – кожні 12 місяців. Після завершення строку дії картки вона перевипускається за рахунок публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України».

- За відсутності проходження фізичної ідентифікації одержувачів соціальних виплат публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» зупиняє видаткові операції за поточним рахунком та не пізніше ніж протягом наступного дня інформує про таке рішення структурний підрозділ з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Київ державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, який видав довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, та Міністерство фінансів.
- Поновлення або припинення соціальних виплат здійснюється публічним акціонерним товариством «Державний ощадний банк України» на підставі рішення комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, утвореної районними, районними у мм. Київ і Севастополь державними адміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад згідно з Порядком здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365.

ВАЖЛИВО! У разі встановлення контролюючими органами факта незаконного одержання бюджетних коштів, який не оскаржений у судовому порядку, кошти у сумі, що незаконно отримано, повертаються до державного бюджету.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) «Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365;
- 2) «Порядок здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 365;
- 3) Постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2014 р. № 637 «Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам».

РОЗДІЛ V. ПРАВО НА ОСВІТУ

1. РЕАЛІЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ

Відповідно до ч. 9 ст. 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» взята на облік внутрішньо переміщена особа має право на продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету або інших джерел фінансування. Порядок фінансування навчання категорії осіб, які були зараховані у навчальні заклади на територіях, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, на навчання за рахунок коштів державного бюджету, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Також, згідно з ч. 1 ст. 9 ЗУ «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», ВПО має право на влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади.

Відповідно до ч. 8, 9 ст. 9 ЗУ «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень забезпечують влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади державної форми власності.

2. ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВСТУПУ ДО ВНЗ

Для вступу до ВНЗ на конкурсній основі абітурієнту необхідно пройти зовнішнє незалежне оцінювання, на проходження якого потрібно зареєструватися в Українському центрі оцінювання якості освіти (УЦОЯО).

На офіційному веб-сайті УЦОЯО www.testportal.gov.ua буде створено розділ «Реєстрація», де можна сформувати реєстраційну картку для участі в ЗНО. Для реєстрації на ЗНО потрібно мати паспорт. У разі відсутності потрібно надати копію свідоцтва про народження і довідку з місця навчання (з фотографією), підписану директором школи та засвідчену печаткою навчального закладу.

Термін реєстрації осіб для участі в ЗНО: з 6 лютого до 17 березня 2017 року. Вносити зміни до реєстраційних даних учасники зовнішнього незалежного оцінювання зможуть до 31 березня 2017 року.

Запрошення-перепустки для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні, у яких зазначатиметься час і місце проведення тестувань, будуть розміщені на інформаційних сторінках учасників до 28 квітня 2017 року.

Термін проходження основної сесії ЗНО: з 23 травня до 16 червня 2017 року. Тестування з української мови і літератури відбудеться 23 травня, іспанської, німецької, французької мов – 25 травня, англійської мови – 29 травня, математики – 31 травня, історії України – 2 червня, російської мови – 6 червня, біології – 8 червня, географії – 12 червня, фізики – 14 червня, хімії – 16 червня.

ВАЖЛИВО! Графік проведення додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання буде оприлюднено до 28 квітня 2017 року. Реєстрація для участі в додатковій сесії зовнішнього незалежного оцінювання окремих категорій осіб, які не мали змоги зареєструватися в основний період (учасники антитерористичної операції, особи з окупованого Криму та непідконтрольних територій Донбасу), триватиме з 3 до 19 травня 2017 року.

Після складання ЗНО та отримання сертифікатів з результатами ЗНО їх, разом із документом, що засвідчує особу абітурієнта, та документом про загальну освіту необхідно подати до відбіркової комісії обраного ВНЗ. Конкурс на зарахування до ВНЗ проводиться за результатами складання ЗНО. Кожен ВНЗ також самостійно розроблює Правила прийому, за якими окрім результатів ЗНО на результати конкурсу може впливати, наприклад, участь в учнівських олімпіадах.

За результатом конкурсу будуть оголошені особи, рекомендовані до зарахування.

УВАГА! Внутрішньо переміщені особи мають право на першочергове зарахування до вищих навчальних закладів за конкурсом.

3. ПОРЯДОК ВСТУПУ ДО ВНЗ ОСІБ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ, НА ПІДСТАВІ ДОКУМЕНТІВ ПРО ЗАГАЛЬНУ ОСВІТУ, ОТРИМАНИХ У СПРОЩЕНОМУ ПОРЯДКУ (ЕКСТЕРНАТ)

ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ ДОКУМЕНТІВ ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ВСТУПУ ДО ВНЗ

Для отримання документів про загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої та професійно-технічної освіти особи, які **після 20 лютого 2014 року** завершили здобуття базової або повної загальної середньої освіти в навчальному закладі на тимчасово окупованій території України (тобто мають документ про загальну освіту, який не визнається на території України), проходять **річне оцінювання та державну підсумкову атестацію за екстернатною формою** в уповноважених загальноосвітніх навчальних закладах.

Необхідні документи для зарахування заявників на екстернатну форму навчання:

- заява заявника (для повнолітніх заявників) або заява батьків заявника (одного з батьків) або інших законних представників (для неповнолітніх заявників).
- освітня декларація з фотокарткою (заявник має право додати до декларації, у тому числі шляхом надсилання електронною поштою, інші матеріали (у паперовому вигляді або у форматі цифрових зображень), які можуть прямо чи опосередковано підтверджувати наведену в декларації інформацію).

Строки проведення річного оцінювання та державної підсумкової атестації заявників, зарахованих на екстернатну форму навчання до випускних 9, 11-тих класів: на наступний день після отримання заяви або в інші строки, визначені заявником (його законним представником) у заяві про зарахування на екстернатну форму навчання, але в межах терміну, який визначається на кожен новий навчальний рік Міністерством освіти і науки України.

Заявник також має право впродовж наступного навчального року пройти річне оцінювання, при цьому заявникові видається новий додаток до документа про загальну середню освіту.

Результати річного оцінювання з навчальних предметів визначаються посадовою особою уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу відповідно до освітньої декларації та зазначаються в додатку до документа про загальну середню освіту як «атестований».

Середній бал документа про освіту розраховується як середній бал результатів державної підсумкової атестації.

ВАЖЛИВО! Довідка уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу в довільній формі про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації є підставою для допуску заявника до вступних випробувань та зарахування до вищих та професійно-технічних навчальних закладів.

Строк дії довідки: три місяці.

ВАЖЛИВО! Довідка повинна бути замінена на документ про загальну середню освіту та додаток до нього (після успішного проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації уповноважений загальноосвітній навчальний заклад замовляє протягом одного робочого дня заявникові відповідний документ про базову або повну загальну середню освіту та видає після отримання від відповідного органу управління освітою).

ПОРЯДОК ВСТУПУ ДО ВНЗ

Абітуріенти, які отримали український атестат за спрощеною процедурою, мають право вступу лише до **уповноважених** вищих навчальних закладів

УВАГА! Список **уповноважених** вищих навчальних закладів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Особливості подання документів заявником до уповноважених ВНЗ:

Документи подаються особисто в письмовій формі. Сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання **НЕ подається**.

Перелік необхідних документів:

- документ, що посвідчує особу;

- чотири фотокартки розміром 3 x 4 см;
- за відсутності документа про освіту державного зразка та додатка до нього заявник подає довідку уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації, яка є підставою для участі в конкурсі без подання сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання.

Процедура зарахування заявників до уповноважених ВНЗ:

1. Визначення конкурсного бала заявника та відбір рекомендованих до зарахування.

Зарахування заявників на основі повної або базової загальної середньої освіти на місця державного замовлення відбувається в межах установлених квот за конкурсом відповідно до конкурсного бала Заявника.

Конкурсний бал Заявника визначається як сума середнього бала документа про повну або базову загальну середню освіту (або довідки) та вступного іспиту з предмета, визначеного Правилами прийому до обраного ВНЗ.

Квоти оприлюднюються одночасно з оголошенням обсягу державного замовлення.

Вищий навчальний заклад оприлюднює список рекомендованих до зарахування Заявників у межах установлених квот за результатами вступних іспитів до закінчення прийому документів від осіб, які вступають за результатами зовнішнього незалежного оцінювання.

2. Подання оригіналів документів до уповноважених ВНЗ заявниками, рекомендованими до зарахування.

Після прийняття приймальною комісією рішення про рекомендування до зарахування, Заявники зобов'язані виконати вимоги для зарахування на місця державного замовлення, а саме подати особисто оригінали документів.

Строк подачі оригіналів документів: три місяці після початку навчання. У разі неподання цих документів у встановлений строк заявник відраховується з вищого навчального закладу.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»;
- 3) Наказ МОН України «Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої та професійно-технічної освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України» від 24.05.2016 р. № 560.

РОЗДІЛ VI. ПРАВО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ

ВПО мають право на отримання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я. Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень забезпечують надання медичної допомоги в комунальних закладах охорони здоров'я з урахуванням відомостей про внутрішньо переміщених осіб, які тимчасово проживають (перебувають) у відповідному населеному пункті.

Реєстрація місця проживання чи місця перебування особи або її відсутність не можуть бути умовою реалізації прав і свобод, передбачених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, або підставою для їх обмеження.

Кожний пацієнт, який досяг чотирнадцяти років і який звернувся за наданням йому медичної допомоги, має право на вільний вибір лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги, та вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій. Кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим у будь-якому закладі охорони здоров'я за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування.

Таким чином, ВПО мають право на медичну допомогу на загальних засадах у будь-якому медичному закладі України. Відмова у наданні такої допомоги є незаконною.

1. ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Екстрена медична допомога – медична допомога, яка полягає у здійсненні працівниками системи екстреної медичної допомоги відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу» невідкладних організаційних, діагностичних та лікувальних заходів, спрямованих на врятування і збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.

Невідкладний стан людини – раптове погіршення фізичного або психічного здоров'я, яке становить пряму та невідворотну загрозу життю та здоров'ю людини або оточуючих її людей і виникає внаслідок хвороби, травми, отруєння або інших внутрішніх чи зовнішніх причин.

До категорії екстрених належать звернення стосовно пацієнта, який перебуває у невідкладному стані, що:

супроводжується:

- знепритомленням;
- судомами;
- раптовим розладом дихання;
- раптовим болем у ділянці серця;
- блювотою кров'ю;
- гострим болем у черевній порожнині;
- зовнішньою кровотечею;
- ознаками гострих інфекційних захворювань;
- гострими психічними розладами, що загрожують життю і здоров'ю пацієнта та/або інших осіб;

зумовлений:

- усіма видами травм (поранення, переломи, вивихи, опіки, важкі забої, травми голови);
- ураженням електричним струмом, блискавкою, тепловими ударами, переохолодженням, асфіксією всіх видів (утоплення, потрапляння сторонніх предметів у дихальні шляхи);
- ушкодженнями різної етіології під час надзвичайних ситуацій (дорожньо-транспортні пригоди, аварії на виробництві, стихійні лиха тощо);
- отруєннями, укусами тварин, змій, павуків та комах тощо;
- порушенням нормального перебігу вагітності (передчасні пологи, кровотеча тощо).
- до категорії екстрених належать також звернення медичних працівників щодо транспортування пацієнтів, які перебувають у стані, що потребує обов'язкового медичного супроводження та термінової госпіталізації до стаціонарних закладів охорони здоров'я.

Куди звертатися: За телефоном 103 або 112.

За результатами звернення:

- диспетчер оперативно-диспетчерської служби центру екстреної

медичної допомоги та медицини катастроф направляє до пацієнта бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги невідкладно після отримання звернення, що належить до категорії екстрених;

- о нормативи прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події за зверненнями, що належать до категорії екстрених, становлять у містах – 10 хвилин, у населених пунктах поза межами міста – 20 хвилин з моменту надходження звернення до диспетчера оперативного-диспетчерської служби центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

ВАЖЛИВО! Зазначені нормативи з урахуванням метеорологічних умов, сезонних особливостей, епідеміологічної ситуації та стану доріг можуть бути перевищені, але не більше ніж на 10 хвилин.

- о Якщо під час перевезення бригадою екстреної (швидкої) медичної допомоги пацієнта, який перебуває у невідкладному стані, у його стані виникли раптові ускладнення, які не можуть бути усунуті медичними працівниками цієї бригади, такий пацієнт доставляється до найближчого закладу охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування, де йому може бути надано необхідну медичну допомогу відповідно до його стану. Відмова у наданні медичної допомоги такому пацієнту або створення перешкод у її наданні не допускається і тягне за собою для осіб, які її допустили чи здійснили без поважних причин, відповідальність, визначену законом.
- о Медичні працівники відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги зобов'язані надати екстрену медичну допомогу пацієнту, який її потребує, з моменту його прибуття до відділення незалежно від того, чи супроводжує його бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги або інші особи. Відмова у прийнятті пацієнта, який потребує екстреної медичної допомоги, або несвоєчасне надання екстреної медичної допомоги пацієнту, який її потребує, не допускається і тягне за собою для осіб, які її допустили чи здійснили без поважних причин, відповідальність, визначену законом.

2. ПЛАТНІ МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

- о Косметологічна допомога, крім тієї, що надається за медичними показаннями.
- о Анонімне обстеження та лікування хворих, заражених хворобами, що передаються статевим шляхом, а також хворих на алкоголізм і наркоманію (крім обстежень на ВІЛ та СНІД).

- Лікування безпліддя, включаючи хірургічні методи, штучне запліднення та імплантацію ембріона.
- Оздоровчий масаж, гімнастика, бальнеологічні процедури з метою профілактики захворювань та зміцнення здоров'я дорослого населення.
- Консультування і лікування осіб з вокальними порушеннями або з метою їх профілактики, подання фоніатричної допомоги.
- Лікування логоневрозів у дорослих.
- Операції штучного переривання вагітності в амбулаторних умовах (методом вакуум-аспірації у разі затримки менструації терміном не більш як на 20 днів) та у стаціонарі (до 12 тижнів вагітності), крім абортів за медичними і соціальними показаннями.
- Медичні огляди:
 - для отримання виїзної візи (крім службових відряджень державних службовців та при виїзді на лікування за наявності відповідних медичних документів);
 - попередні профілактичні медичні огляди при прийнятті на роботу та для отримання посвідчення водія транспортних засобів (крім випадків, коли медичні огляди проводяться за направленнями органів державної служби зайнятості), медичні огляди для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами, а також відповідні періодичні профілактичні медичні огляди.
- Протезування, у тому числі зубне, слухове та очне.
- Корекція зору за допомогою окулярів та контактних лінз.
- Стоматологічна допомога, що надається населенню госпрозрахунковими відділеннями, кабінетами закладів охорони здоров'я.
- Медичне обслуговування закладів відпочинку всіх типів, спортивних змагань, масових культурних та громадських заходів тощо.
- Лабораторні, діагностичні та консультативні послуги за зверненнями громадян, що надаються без направлення лікарів.
- Медична допомога хворим удома (діагностичне обстеження, процедури, маніпуляції, консультування, догляд), крім осіб, які за станом здоров'я та характером хвороби не можуть відвідувати заклад охорони здоров'я.
- Перебування у стаціонарі батьків у зв'язку з доглядом за дітьми віком понад 6 років, якщо це не зумовлено станом хворої дитини.

- Перебування батьків разом з дітьми в дитячих санаторіях та надання їм послуг лікувального, профілактичного та реабілітаційного характеру.
- Надання санаторно-курортних послуг (реалізація путівок).
- Проведення профілактичних щеплень особам, які від'їжджають за кордон за викликом, для оздоровлення в зарубіжних лікувальних або санаторних закладах, у туристичні подорожі тощо за власним бажанням або на вимогу сторони, що запрошує.
- Проведення профілактичних щеплень усім особам, які бажають їх зробити поза схемами календаря профілактичних щеплень в Україні.
- Діагностика, профілактика та лікування в госпрозрахункових кабінетах народної і нетрадиційної медицини.
- Медичне обслуговування за договорами із суб'єктами господарювання, страховими організаціями (в тому числі з Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України).
- Медичне обслуговування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України, в тому числі за договорами страхування.
- Обстеження, консультування та лікування хворих із сексуальними розладами, за винятком тих, які є симптомами тяжких психічних розладів.
- Проведення судово-психіатричної експертизи за межами територіального розподілу.
- Проведення судово-медичної та судово-психіатричної експертизи у цивільних справах.
- Надання висновку фахівця з питань судово-медичної та судово-психіатричної експертизи на запити юридичних і фізичних осіб.
- Проведення судово-медичних досліджень за замовленням іноземних громадян.
- Реалізація компонентів та препаратів, виготовлених з донорської крові.
- Видача бланків особистої медичної книжки.
- Видача копії медичної довідки, витягу з історії хвороби.
- Проведення у порядку, визначеному МОЗ або уповноваженим ним органом, у лікувально-профілактичних закладах клінічних випробувань лікарських засобів, у тому числі медичних

імунобіологічних препаратів, медичної техніки, виробів медичного призначення та медичних технологій.

- Реалізація радіофармпрепаратів.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»;
- 3) Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;
- 4) Закон України «Про екстрену медичну допомогу»;
- 5) Постанова КМ України «Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події» № 1119 від 21.11.2012 р.;
- 6) Постанова КМ України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти» № 1138 від 17.09.1996 р.

РОЗДІЛ VII. ВИБОРЧІ ПРАВА

1. УЧАСТЬ У ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ВИБОРАХ ДЕПУТАТІВ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» внутрішньо переміщена особа реалізує своє право голосу на виборах Президента України, народних депутатів України та референдумах шляхом зміни місця голосування без зміни виборчої адреси. Що стосується права голосу на місцевих виборах, Закон України «Про місцеві вибори» має положення про те, що ВПО не має права голосувати ані на території адміністративно-територіальній одиниці, на якій вона прописана, ані на новому місці проживання.

За мотивованим зверненням виборця, який має право голосу на відповідних виборах, орган ведення Реєстра виборців може тимчасово (на період їх проведення) змінити виборцю місце голосування (виборчу дільницю) без зміни його виборчої адреси.

Звертатись до:

органу ведення Реєстру виборців за місцезнаходженням зазначеної виборцем виборчої дільниці або за виборчою адресою.

Строк звернення: не пізніше ніж за п'ять днів до дня голосування.

Вимоги до заяви:

У заяві зазначаються ідентифікаційні персональні дані виборця, які однозначно визначають його особу: прізвище, власне ім'я (усі власні імена), по батькові, дата та місце народження та унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності такої інформації в пред'явленому документі, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України), його виборча адреса, а також мотивування необхідності тимчасової зміни місця голосування та адреси, де він перебуватиме в день виборів (повторного голосування) або референдуму, чи номер виборчої дільниці (дільниці для голосування), яку він просить визначити місцем його голосування, із зазначенням виборчого округу та його номера (за наявності).

ВАЖЛИВО! виборці, виборча адреса яких знаходиться на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, можуть не додавати до заяви документи, які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця їх голосування.

Документи:

- паспорт громадянина України **або** тимчасове посвідчення громадянина України (якщо особа нещодавно набула громадянства України) **або** посвідчення військовослужбовця/ військового квиток для громадян України – військовослужбовців;
- довідка ВПО.

Порядок розгляду заяви:

Заява розглядається органом ведення Реєстру невідкладно, але не раніше дня початку відповідного виборчого процесу та не пізніше ніж за п'ять днів до дня голосування.

Під час розгляду заяви орган ведення Реєстру перевіряє, чи включений заявник до Державного реєстра виборців.

У ході перевірки включення особи до Реєстру орган ведення Реєстру з'ясовує, чи не було змінено місце голосування заявника на зазначених у заяві виборах.

У разі включення громадянина до Реєстру орган ведення Реєстру встановлює, чи має він право голосу на відповідних виборах.

Результати розгляду заяви

Орган ведення Реєстру виборців задовольняє заяву та видає посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією або відмовляє у зміні місця голосування у письмовому вигляді із зазначенням вичерпного переліку підстав.

Підстави відмови у задоволенні заяви про тимчасову зміну місця голосування:

Керівник органу ведення Реєстру відмовляє у задоволенні заяви особи про тимчасову зміну місця голосування з таких підстав:

- якщо заяву подано раніше утворення виборчих дільниць (дільниць для голосування) або пізніше, як за п'ять днів до дня голосування;

- якщо встановлено, що особа, яка звернулася із заявою, не має права голосу на відповідних виборах;
- якщо заяву про тимчасову зміну місця голосування виборця визнано необґрунтованою;
- якщо до заяви виборцем не додано документів (копій документів), які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни виборчої адреси;
- якщо звичайна виборча дільниця, яку виборець просить визначити місцем його голосування на період проведення повторного голосування по кандидатах у народні депутати України чи повторних або проміжних виборів народного депутата України, не входить до складу одномандатного виборчого округу, до якого такий виборець відноситься на підставі відомостей Реєстру про його виборчу адресу (лише для виборів депутатів до Верховної Ради України).

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) Закон України «Про вибори Президента України»;
- 3) Закон України «Про вибори народних депутатів України»;
- 4) Закон України «Про Державний реєстр виборців»;
- 5) Постанова Центральної виборчої комісії № 893 від 13.09.2012 р. «Про забезпечення тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси».

2. УЧАСТЬ У МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», внутрішньо переміщена особа реалізує своє право голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та референдумах шляхом зміни місця голосування без зміни виборчої адреси згідно з частиною третьою статті 7 Закону України «Про Державний реєстр виборців».

Але відповідно до Закону України «Про місцеві вибори» положення ч. 3 ст. 7 Закону України «Про Державний реєстр виборців» не

застосовується на місцевих виборах.

Таким чином, право ВПО на участь у голосуванні на місцевих виборах на даний момент не передбачено.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) Закон України «Про місцеві вибори»;
- 3) Закон України «Про Державний реєстр виборців».

РОЗДІЛ VIII. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ВПО

Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень:

- інформують місцеві державні адміністрації про можливі місця і умови для тимчасового проживання/перебування внутрішньо переміщених осіб, про стан інфраструктури, довілля у таких місцях;
- надають у тимчасове безоплатне користування внутрішньо переміщеним особам з комунальної власності житлові приміщення, придатні для проживання (за умови оплати особою відповідно до законодавства вартості комунальних послуг);
- вирішують питання щодо набуття відповідно до законодавства внутрішньо переміщеними особами за місцем їх фактичного перебування прав на земельну ділянку із земель комунальної власності;
- сприяють за клопотанням внутрішньо переміщеної особи у переміщенні її рухомого майна для повернення на залишене місце проживання;
- забезпечують надання медичної допомоги в комунальних закладах охорони здоров'я з урахуванням відомостей про внутрішньо переміщених осіб, які тимчасово проживають (перебувають) у відповідному населеному пункті;
- забезпечують влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади комунальної форми власності;
- забезпечують соціальний захист внутрішньо переміщених дітей, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, сімей, в яких виховуються такі діти, соціальне супроводження таких сімей і дітей;
- здійснюють у повному обсязі повноваження органу опіки та піклування стосовно зареєстрованих на їх території внутрішньо переміщених дітей, у тому числі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- приймають рішення про забезпечення функціонування внутрішньо переміщених прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу,

сімей з дітьми, над якими встановлено опіку чи піклування, до яких діти влаштовані згідно з рішеннями районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських чи районних у містах рад тих адміністративно-територіальних одиниць, з яких здійснюється внутрішнє переміщення у зв'язку з обставинами, визначені законодавством (уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру);

- забезпечують надання житла дитячим будинкам сімейного типу, які вимушено або самостійно залишили місце проживання у зв'язку з обставинами, визначені законодавством (уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру);
- організують роботу з виявлення дітей, переміщених без супроводу батьків, інших законних представників, здійснюють заходи щодо встановлення особи дитини, пошуку її батьків, влаштування таких дітей у сім'ї родичів, патронатних вихователів, до закладів соціального захисту дітей з урахуванням потреб дитини;
- у сільській місцевості приймання заяв з необхідними документами для призначення субсидій та передачу їх відповідним структурним підрозділам з питань соціального захисту населення здійснюють уповноважені особи, які визначаються виконавчими органами сільських і селищних рад.

НОРМАТИВНА БАЗА:

- 1) Закон України «Про забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- 2) Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»;
- 3) Закон України «Про дошкільну освіту»;
- 4) Закон України «Про загальну середню освіту»;
- 5) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- 6) Закон України «Про житловий фонд соціального призначення»;

7) Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 535 «Про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам»;

8) Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 р. № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива».

РОЗДІЛ ІХ. ДЕЯКІ ТИМЧАСОВІ ЗАХОДИ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ (ВИТЯГ З ПЕРЕЛІКУ)

IX

117

Тимчасові заходи спрямовані на підтримку суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення антитерористичної операції, та осіб, які проживають у зоні проведення антитерористичної операції або переселилися з неї під час її проведення.

Мораторій на нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості за кредитними зобов'язаннями

На час проведення антитерористичної операції забороняється нарахування пені та/або штрафів на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами та договорами позики з 14 квітня 2014 року:

- громадянам України, які зареєстровані та постійно проживають або переселилися у період з 14 квітня 2014 року з населених пунктів, визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція;
- юридичним особам та фізичним особам-підприємцям, що провадять (провадили) свою господарську діяльність на території населених пунктів, визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція.

Банки та інші фінансові установи, а також кредитори зобов'язані скасувати цим особам пеню та/або штрафи, нараховані на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами і договорами позики у період проведення антитерористичної операції.

Мораторій на нарахування пені за несвоєчасне внесення платежів за житлово-комунальні послуги

Скасовується пеня за несвоєчасне внесення платежів за житлово-комунальні послуги (водопостачання, газ, електро- і теплоенергія, водовідведення, утримання і експлуатація житла та прибудинкових територій, сміттєзбирання, ліфтове господарство), нараховану громадянам України, які проживають у населених пунктах, визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція, розпочата відповідно до Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України

від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» від 14 квітня 2014 року № 405/2014, у період з 14 квітня 2014 року до закінчення антитерористичної операції.

Кошти, стягнуті з громадян України у вигляді пені за несвоєчасне внесення платежів за житлово-комунальні послуги у період з 14 квітня 2014 року до закінчення антитерористичної операції, зараховуються у майбутні платежі за житлово-комунальні послуги.

НОРМАТИВНА БАЗА:

1) Закон України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» від 2 вересня 2014 року № 1669-VII.

РОЗДІЛ X. КУДИ ЗВЕРТАТИСЬ? КОНТАКТИ

X

119

1. «ГАРЯЧІ» ЛІНІЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РІВНЯ

Урядова «гаряча» лінія (для отримання інформації від органів виконавчої влади)	0800-50-73-09 короткий номер 1545
Мінсоцполітики (для отримання соціальної допомоги)	0800-50-73-09 короткий номер 1545
Пенсійний фонд (для отримання допомоги в питаннях пенсійних виплат)	0800-50-37-53
Міжвідомчий координаційний штаб, Державна служба України з надзвичайних ситуацій (для людей, які планують виїхати з району проведення АТО)	(044) 247-30-02 (044) 247-32-92 (0642) 78-03-44
Департамент ліцензування та дозвільної системи Державної регуляторної служби України (з питань ліцензій і дозволів підприємцям)	(044) 285-80-53
Міністерство надзвичайних ситуацій	(044) 247-32-11
Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності	0800-50-18-92
Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань	0800-50-13-83
Центр оцінювання якості освіти	(044) 486-09-62
Міністерство освіти і науки	(044) 481-32-21 (044) 481-32-36
Міністерство охорони здоров'я	0800-80-13-33 короткий номер 1545
Державна міграційна служба (звернення з питань відновлення втрачених документів)	(044) 278-50-30

2. «ГАРЯЧІ» ЛІНІЇ У ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Луганська обласна державна адміністрація	(064) 570-50-85 (06452) 5-21-25
Департамент освіти і науки Луганської ОДА	(06452) 5-48-73 (067) 853-86-19 (097) 206-78-75
Служба у справах дітей Луганської ОДА	(06452) 4-01-25
Управління праці та соціального захисту населення Луганської обласної військово-цивільної адміністрації	(06452) 4-43-52 (06452) 4-04-23
Головне управління Пенсійного фонду України в Луганській області	(0645) 70-26-80
Луганський обласний центр зайнятості	(06452) 5-29-54 (06452) 5-44-61
Управління Державної міграційної служби України у Луганській області	(06452) 4-11-36 (067) 315-85-81

3. «ГАРЯЧІ» ЛІНІЇ У СТАНИЧНО-ЛУГАНСЬКОМУ РАЙОНІ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Станично-Луганська районна державна адміністрація	(06472) 3-12-89 (06472) 3-12-90
Служба у справах дітей Станично-Луганської районної державної адміністрації	(06472) 3-12-80
Станично-Луганський районний центр зайнятості Луганської області	(06472) 3-13-37
Центр надання адміністративних послуг (щодо реєстрації прав на нерухоме майно)	(06472) 3-15-08
Станично-Луганський районний відділ державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Луганській області	(06472) 2-19-45
24 Державна пожежно-рятувальна частина Головного управління ДСНС України у Луганській області	(06472) 3-13-36

Управління Пенсійного фонду України в Станично-Луганському районі Луганської області	(06472) 3-11-47
Станично-Луганська районна державна нотаріальна контора	(06472) 2-16-99

4. «ГАРЯЧІ» ЛІНІЇ У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Приймальня Донецької ОДА	(06264) 8-54-91 (06264) 5-94-91
Департамент охорони здоров'я Донецької ОДА	(06264) 4-21-64
Департамент освіти і науки Донецької ОДА	(06264) 7-15-31
Управління у справах сім'ї та молоді Донецької ОДА	(063) 333-08-77 (0626) 42-19-29
Департамент соціального захисту населення Донецької ОДА	(06264) 6-36-07 (06264) 6-37-64
Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області	(0626) 62-25-64
Донецький обласний центр зайнятості	(0626) 48-65-94
Головне управління Державної міграційної служби України у Донецькій області	(06273) 6-40-12
Відділення Донецького обласного Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності	(062) 947-66-62
Донецький обласний контактний центр	0800-507-506

Норвезька рада у справах біженців (NRC) є незалежною, міжнародною, гуманітарною неурядовою організацією, яка надає допомогу, захист і пропонує довгострокові рішення для біженців і внутрішньо переміщених осіб (ВПО) по всьому світу.

Шляхом реалізації програми ICLA «Інформування, консультування та правова допомога» NRC надає юридичну допомогу ВПО, а також членам приймаючих громад та особам, які постраждали внаслідок

конфлікту, щоб вони могли здійснювати свої права. Усі послуги надаються безкоштовно кваліфікованими юристами.

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся до Центрів правової допомоги Норвезької ради у справах біженців в Україні:

Луганська область	Луганська область	Донецька область
м. Северодонецьк	смт. Станиця Луганська	м. Краматорськ
вул. Федоренка, 10	вул. Центральна, 30 (колишня вул. Леніна)	вул. Катеринича, 13
Телефони «гарячої» лінії:		
+38 (066) 773-64-58	+38 (050) 468-45-81	+38 (050) 468-45-72
+38 (098) 281-25-64	+38 (067) 828-58-81	+38 (067) 828-59-06

Пропонований інформаційний матеріал було розроблено Норвезькою радою у справах біженців відповідно до чинного законодавства України та є другим оновленим виданням, що є актуальним станом на 01.11.2016 року. Посилання надаються виключно в інформаційних цілях і не є схваленням будь-яких веб-сайтів або інших джерел.

Пропонований посібник розроблено в рамках здійснення гуманітарної діяльності за фінансової підтримки Європейського Союзу. Зміст цього посібника ні в якій мірі не відображає офіційну точку зору Європейського Союзу. Європейська Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому інформаційному матеріалі.

Фінансується в рамках
Гуманітарної допомоги
Європейського Союзу

NRC NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL

НОРВЕЗЬКА РАДА У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ

Фінансується в рамках
Гуманітарної допомоги
Європейського союзу

ПОСІБНИК

з основних прав і свобод
внутрішньо переміщених осіб